

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmdá-
játán és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Vásárügyünk rendezése.

Mióta a belügyminiszterium kiküldöttéi városunkban jártak, azóta élénk tanácskozás tárgyát képezi nálunk is, a megye többi községeinél is, a vásárügynek megfelelő rendezése.

Az 1874. 20. t. c. 19. §-a elrendeli, hogy vásáros helyeken a helybeli és vidéki marha számára állat-

egészségügyi szempontokból külön-külön térjelölendő ki.

Nálunk eleddig a marhapiac három-négy különböző helyen volt szétszórva. E rendszer vagy helyesebben mondva rendszertelenség részint szokásjogon alapult; részint pedig az időszertinti kapitányoknak, mint egyedüli megmondhatónak, belátásától, illetőleg önkényétől függött. Az érdekelt szatócsok és kocsmárosok könnyen megtalálták azt a nemzetközi érvet, mellyel bebizonyíthatták, hogy a piac csak ő körülöttük van jó helyen; és így könnyen megtörtént, hogy az érvek összege szerint a juh- vagy disznó-piac péntekről péntekre változtatva helyét.

Ezen állapot nemcsak erkölestelen s ingatag alapja miatt, hanem már az adó-vevő közönség szempontjából is kárhóztatandó.

Ha például valaki egy bárányt, borjút s malacot hozott be a piacra eladni, annak a három különböző áruhely miatt, három bizományosra volt szüksége. E mellett a vevőnek is utcák hosszant kellett barangolnia, hogy egyik-másik részéhez az állatoknak eljuthasson. Mondani sem kell, hogy ezen visszás állapot a hely-pénzszedést roppant megnehezítette.

A tanács a fent idézett törvény által szorítva, még 1875-ben küldött ki vásártéri rendező választmányt, mely azonban a bizottságok régi méltó hirnévéhez képest — nem tett semmit. Annál serényebben folyt az időleges rendezés, a melyben Arany János »Fülemülejének« birája volt a nyertes, de nem a nagy közönség.

A publikum bizonyára hálával és örömmel veszi tudomásul, hogy ezen régi elmergesedett kérdés valahára komoly elintézés alá kerül. Tekintve a vásár rendezéssel szorosán összefüggő köztisztasági, közrendészeti és közegészségügyi érdekeket: oly fontos kérdés ez, mely a közönségnek minden rétegét egyiránt érdekli, úgy a természetét, mint a fogyasztót.

Nem hírlapok dolga piac rendezési részletes programokat gyártani; de igenis feladata a helyi lapnak megjelölni azon topographiai határokat és egyéb általános szempontokat, melyekre nézve az önérdék nélküli, tehát pártatlan és törvényes alapon álló közvélemény egységes megállapodásra jutott.

Mindenekelőtt első teendője a rendező bizottságnak gondoskodni arról, hogy a fő utcákat berandító kocsik állások azokból okvetlenül száműzessenek. Nem lehet itt egypár dinasztizáló famíliának, pálinkás boltosnak vagy vegyeskereskedőnek privát érdekét szembe állítani a törvény, a köztisztaság és közrend követelményeivel. El is várható, hogy e közérdekű kérdésben a magán érdek képviselői nem fogják provokálni a nyilvános megrovást.

Második elve legyen a rendezésnek az élelmi szerek piacát összesíteni. Tekintve, hogy a Szent-György tér és Szent-Háromság tér régi gyakorlat címén az iparosoké: e célra aligha nem legalkalmasabb lesz a Vadászkiirt körüli térség.

Harmadik elve legyen a rendezésnek az összes állat vásárnak egy helyre, a városon kívül megfelelő tágas helyen való berendezése. E célra a város terepviszonyainál fogva csak a

bezdáni és szivaci kapuk előtti városi területek között lehet a választás.

Tudjuk és halljuk az érdekeltek jajveszékéseit, sőt sajnáljuk netáni károsodásukat, de hiába! a közérdeknek a magánérdek fölött diadalra kell jutnia.

Egyébiránt az intézkedő hatóság bizonyára tapintatos kiméletet fog tanusítani a szerzett jogoknak a törvény betűjén túl leendő figyelembevételére iránt; és valamint mellék tekintet nélkül végre fogja hajtani a törvény parancsait, úgy másrésztől kárpótolja a rendezés folytán megcsorbuló érdekeket.

Ne higgyék a látszólag károsulandók, hogy az összes állatvásárnak pl. a szivaci kapuhoz helyezése rögtön tönkre teszi őket. Hiszen a militicsi, bezdáni, bajai s apatini utcában is fennáll s virágozik számos üzlet, a nélkül, hogy előtte volna a piac. Azután meg tapasztalati tény, hogy a melyik falu hová szokott, nem egy könnyen marad el onnan. Végül abban sincs lehetetlenség, hogy az érdekekben sérteknek képzelt üzletek tulajdonosai a netáni új vásártéren helyet foglaló más kocsmárosokkal vagy kereskedőkkel szemben az iparjog megadásánál méltányos előnyökben részesíttessenek.

Nagyon üdvös volna, ha a legközelebb városunkba érkezendő országos egészségügyi felügyelő ittlétét a tanács ezen és más függő s összefüggő kérdések alapos megvitatására használná s a konzekvenciókat öntudatos következetességgel végrehajtaná, a kicsinyes önérdékek s maradi indolensék figyelembe vétele nélkül.

Szép s az összes jók becsülését kinyerő műve lenne ez a városi tisztikarnak a tisztújítás előtt.

Trefort a tanfelügyelőkhöz.

A népiskolák autonomikus szervezete mellett az állam is megköveteli a magát s teljesen megilleti őt az ezek felett való felügyelet, az állam érdekeinek szemmel tartása, ott a hol kell érvényesítése. Mikor a tanfelügyelői intézmény felállított, mondhatni igen sokan nem a legszívesebben fogadták; sokan féltékenyen őrzött autonomikus jogaik csorbitását látták ebben, sokan féltek az ezutáni zaklatásoktól. Pedig ha valamire tartozik az állam döntő befolyást gyakorolni — nem ugyan a részleteket illetőleg — úgy ez a népiskolai oktatás, szóval az egész közoktatás.

A tanfelügyelői intézmény már kiállotta a tűzpróbát, mindenki elismeri, hogy az a célnak, a közérdeknek megfelel. Mert amint megtartozik tenni mindent a tanfelügyelő arra nézve, hogy az állam által előirt parancsok végrehajtatassanak: úgy ezen belül különösen a feleketek autonomikus jogait bántani éppen nem akarja.

De nem erről akarunk szólni, hanem azon üdvös s nemes intencióju rendelethez, melyet kultuszminiszterünk a minap a tanfelügyelőkhöz intézett.

Az 1876. 18. t. c. szerint minden tanfelügyelő köteles a kerületében levő minden iskolát évenként legalább egyszer meglátogatni.

Mi sem természetesebb ennél. A személyes tapasztalat nyújthat csak biztos megítélési pontot, mert az a sok jelentés sohse felelhet meg úgy a célnak. Különösen a népiskoláknál igen sok oknál fogva felette szükséges az éber s gondos felügyelet, ha ez nem történik, egy nemzedék szellemi ereje van kockára téve.

Ezért figyelmezteti Trefort a tanfelügyelőket, hogy most, midőn már hála Istennek az iskolák s így a tanítók száma is mindinkább közeledik a teljességhez s így az már tekintélyes numerust tesz ki: kétszeresen szükséges, hogy a tanfelügyelők mélyen foglalkozzanak az iskolák bel- és küléletével a szükséges változtatásoknak s hiányoknak lehetőleg orvoslásával.

Főképp némely felekezetek iskoláinál mutatkozik sok hiány s abból, hogy a magyar nyelvből már némi eredmény ott is éretett el, csak az következhetik, hogy meglévén az alap, arra minél többet lehessen építeni, nem pedig az, hogy azok az ismeretek, melyek megszerzettek, elhanyagoltassanak. S e tekintetben végzetlen sokat tesz a tanfelügyelő személyes jelenléte: ha időnként meglátogatja az iskolát, szóval éber figyelemmel kíséri a haladást, akkor biztos a siker. Mig a személyes jelenlét hiányában az a tanító ritkán fog oly buzgóságot kifejezni.

A személyes érintkezés a tanítóval, tanulóval, az iskola ügyeinek személyes tapasztalattól merített ismerete nélkülözhetlen kellék az iskola teljes felvirágzásához.

Mi közvetlenül nem vagyunk érintve Trefort miniszter panaszaival által az iskola látogatást illetőleg. Mi Bácsmegegyében állandó s örövendetes haladást konstatálhatunk s örömmel ragadjuk meg az alkalmat annak kijelentésére, hogy érdemekben megőszült tanfelügyelőnk s annak helyettese, feladatuk magaslatán állva buzgalmuk, fáradozásaik szép sikereire méltán rámutathatnak.

A rendelet második része valóban oly célokot tűz ki, melyet minden tanférfi önértés megnyugvással vehet.

Az iskola necsak tanítson, hanem neveljen. Mit ér a tanítás, nevelés nélkül? Így az ropant hiányos, mert az értelem helyes irányban való fejlesztéséhez okvetlen szükséges a nemes jellem, a nemes érzelmektől áthatott gondolkodás s ennek csíráit csakis itt kell és lehet lerakni. S hogy nemesen érző jellemet képezhesünk arra, kell, hogy már a gyermek egész lényé át legyen hatva vallásos és nemes érzelmektől.

Vannak, a kik nem így vélekednek, de mi azt hisszük, hogy az egyedül helyes nevelési alap a vallás erkölcsi. S bármennyire terjedjen is a felvilágosodás, bármit akarnak is kisütni a bölcselek, ennek ellenkezőjét általános érvényűen bebizonyítani nem bírják.

A mi az erkölcsi nevelés mellett a test nevelését illeti, erre is felette nagy gond fordítandó. S ha igaz az, hogy csak egészséges testben lakhatik csak egészséges lélek, úgy mindent el kell követni annak előmozdítására.

Ebben — megvallva az igazat — sok a hiány. A gyermekek egészségének, testi épességének s fejlődésének előmozdítására nem tétetik meg sokszor mindaz, aminek megtörténnie kellene. Pedig e tekintetben, különösen az alsóbb néposztályoknál otthon még kevesebbet tesznek.

Vagy nem gondolnak vele, vagy ha törődnek is, akkor őseiktől öröklött kuruzsló szerikkel akarnak azon segíteni. Hát még az angyal csinálás!

A tanítónak feladata a gyermeket testileg is nevelni. S dacára a nagy visszatetszésnek, melyet az ezekben való beavatkozás szül a népnek, a tanító feladata lépésről lépésre felvilágosítani minderről, első sorban a gondjaira bízott gyermek szüleit.

Testi épességének fejlesztéséhez tartozik még mint Trefort írja, a gyermekek ruházatbeli és testi tisztasága, a testgyakorlás, az iskola jó levegőjének, világosságának előteremtése.

Mindezek felett pedig szükséges, hogy mind az iskolai épület, mind annak környéke, hol a gyermekek naponta 5–10 órát töltenek egészséges, tiszta legyen. Szóval a köztisztaságot minden áron meg kell valósítani.

Amit Trefort az értelem fejlesztésére rendel, azt nem tudjuk eléggé hangsúlyozni.

Kétségkívül dolog az, hogy nem az bir főfontossággal, hogy mennyit tanult a gyermek, hanem az, hogy azt amit tanult — bármily kevés legyen is — hogyan tudja, érti?

Nem a beszajkózás, nem a vizsgán való érthetlen darálásra fektetendő a súly, mert az

csak külsőin s belőle az értelmi fejlettség kívánatos fokára vajmi keveset lehet következtetni. Mindenek felett az átértett s érzett beszédre, mint az önálló gondolkodhatóság csirájára kell helyezni a nyomatókat. Ezért a miniszter azon óhaját, hogy a tanítók az iskolai tanítás által a józan és tiszta értelem kifejtésére, a gondolkodva végzett tanulásra törekedjenek, ismételve, nem hangsúlyozhatjuk eléggé.

Rövidre szorított rendelkezése, — mely azonban oly sok szép eszmét tartalmaz — mint mondja, nagy súlyt helyez a miniszter s annak szigorú végrehajtását elrendeli.

A bácskai iskolák nagy részére már e tekintetben sem lehet panasz, ott meg van az alap vetve az ez irányban való haladásra s derék tanfelügyelőinknek azt kívánjuk, hogy minél sikeresebben működjenek, mint eddig is e cél elérésére, a mi, biztosak vagyunk, rajtuk nem fog múlni.

Magyarország szellemi ereje nagy részben a helyes népiskolai neveléstől függ!

Baloghy Ernő.

Hirek.

Angelics Germán, karlovici érsek, szerb patriarcha, néhány napig Budapesten tartózkodott, hogy elintézzé azon ügyeket, amelyek a congresszust illetőleg függőben voltak. A patriarcha több ízben értekezett a vallás és közoktatásügyi miniszterrel és ezen ügyekre nézve oly megállapodás jött létre, mely a congresszus ülésait, esetleg hosszabb session át is lehetővé teszi. Angelics Germán patriarcha, itteni tartózkodás alatt, kiváló szerb világi és egyházi férfiak bizalmas jellegű tanácskozásokat tartottak. Ezen tanácskozásokban — mint legközvetlenebb forrásból értesül a „Nemzet” — behatóan megbeszéltek a congresszusi választások, melyek elé egész bizalommal tekint a törvényes alapon álló szerb congresszusi párt. E párt és a patriarcha között folytatott tanácskozások eredménye is megnyugtató, amennyiben sikerült a reformmunkálatok elvi alapjait teljesen tisztázni. Augusztus elején tágabb körű értekezlet lesz Budapesten, a párt akkor állapítja meg programját és megállapodik a választási actió ügyében is. A választások augusztus 20-án kezdődnek és 26-án fejeztetnek be. Az összes mérsékelt elemek összetartásával bihiteleg sikerül oly congresszusi többséget alkotni, mely a merev negatívóban keresi a szerb nép üdvét. Ha a zombori értekezlet határozatait valló képviselők többsége nyernek a választásoknál, akkor a congresszus előreláthatólag egészen meddő és rövid tartamú lesz, mert egy olyan többséggel, mely megtámadja a korona törvényes jogait és perhorrescalja a korona által teremtett tényleges és törvényes helyzetet, nem lehet tárgyalni. A congresszussal egyidejűleg Angelics Germán patriarcha összefogja hívi a püspöki zsinatot is. Minden valószínűség szerint ez alkalommal betöltetik a verseci püspöki szék is, mely Kenyegácz Emil gúspök halálával üresedett meg. Angelics Germán patriarcha július 12-én este székhelyére utazott.

A. m. kir. pénzügyminiszter Győri László számgyakornokot, az ó-becsei adóhivatalhoz ideigl. minőségben III. oszt. illetékekészletti számtisztte nevezte ki.

Irnikk nevezetett, a szabadkai kir. járásbíróhoz: Orsay Vilmos szabadkai kir. járásbíró-sági díjnak.

Az országgyűlés meghosszabbítása. Az országgyűlés az idei ülészakában a szabadelvű párt részéről indítvány fog tétetni, hogy az 1848. 4. t. c. 4. §-a, melynek értelmében minden országgyűlés tartama három évre terjed, — oda módosítsák, hogy annak tartama öt évre terjedjen, illetőleg a képviselői mandátum öt évre terjesztessék ki. Azt hisszük, hogy a kormány ily érdemű indítványt nem fog ellenezni, úgy, hogy már a következő országgyűlésre a képviselők öt évre lennének választandók. Ugy tudjuk, hogy az egyesült ellenzék vezérjai sem ellenzik a mandátum időtartamának meghosszabbítását. A képviselőház néhány kiváló tagja, kik a három évi rövid országgyűlési cyclust minden tekintetben hátrányosnak tartják a törvényhozási működésre, négy évre akarják meghosszabbítani a képviselői mandátumok tartamát.

M. kir. honvédelmi minisztertől. Bács-Bodrogh megye közönségének. Folyó évi június hó 22-éről és 26-áról 12880. és 13007. számok alatt kelt s a sorozó járásoknak a közigazgatási felosztás alapján leendő újabb szervezéséről szóló jelentései következtében értesitem a megye közönségét: hogy a jövő 1886-ik évi január 1-ével a közigazgatási felosztással teljesen megegyező és a hozzáam felterjesztett kimutatásokban felsorolt községekből álló következő sorozó járások lépnek életbe s azok ujoncállítási székhelyeit az alább megnevezett községek fogják képviselni, úgy mint: az 1-ső számú bajai sorozó járás Baja ujoncállítási székhellyel; a 2-ik számú almási sorozó járás Almás ujoncállítási székhellyel; a 3-ik számú apatini sorozó járás Apatin ujoncállítási székhellyel; a 4-ik számú zombori sorozó járás Zombor ujoncállítási székhellyel; az 5-ik számú hódásági sorozó járás Hódásági ujoncállítási székhellyel; a 6-ik számú palánkai sorozó járás Palánka ujoncállítási székhellyel; a 7-ik számú újvidéki sorozó járás Újvidék ujoncállítási székhellyel; a 8-ik számú kúlai sorozó járás Kúla ujoncállítási székhellyel; a 9-ik számú topolyai sorozó járás Topolya ujoncállítási székhellyel; a 10-ik számú zentai sorozó járás Zenta ujoncállítási székhellyel; a 11-ik számú ó-becsei sorozó járás Ó-Becse ujoncállítási székhellyel; a 12-ik számú titeli sorozó járás Títel ujoncállítási székhellyel; a 13-ik számú zsabalyai sorozó járás Zsabalya ujoncállítási székhellyel; a 14-ik számú zenta városi sorozó járás Zenta ujoncállítási székhellyel. Az ekként újabb szervezett és jövő évi január 1-én életbe lépő sorozó járásoknak hadkiegészítési kerületekbe, és a honvédszázalókat kiegészítési területeibe leendő beosztása,

valamint a jövő évi ujoncállítási előmunkálatoknak általában már ezen újabb sorozó járási felosztás alapján való foganatosítása és különösen a második, harmadik és esetleg negyedik korosztálybeli hadköteleseknek mikénti összeírása és az állítási lajstromokban leendő fölvétele, nemkülönben a sorozó járások újabb szervezésével járó más egyéb teendők iránt, annak idejében fogok intézkedni. Addig is azonban felhívom a megye közönségét, hogy a sorozó járásoknak és azok székhelyeinek ekként lett megállapítását tegye kell leg közbírré, és erről, a megye területén levő községeknek közigazgatási, illetőleg az újabb szervezett sorozó járásokba lett beosztásáról szóló kimutatásnak és jelen rendeletnek hiteles másolatának megküldése mellett, az érdekeltek hadkiegészítési kerületek és honvédszázalókat parancsnokságait értesítse. Budapesten, 1885-ik évi július 6-án. A miniszter helyett: Gromon Dezső s. k. államtitkár.

A szerb egyházi kongresszus ügyében a szélső elemek közt folyó heves agitáció végre a mérsékelt szerb köröket is fölbresztette eddigi tétlenségükből. Mint a Pest. LII. értesül, a szerb országgyűlési képviselők Budapesten értekezletet akarnak tartani, hogy a zágrábi és zombori értekezletek ismert eredményével szemben állást foglaljanak. A budapesti értekezlet két külön választó bizottságot fog kinevezni, az egyiket Magyar-, a másikat Horváth-Szlavonország számára. Ezenkívül meg fogja állapítani kongresszusi jelöljeinek névsorát.

A vicinális vasutakról szóló törvény revízióját — értesülésünk szerint — a közmunka és közlekedési miniszterium munkába vette. A revízió célja a vicinális vasutak építését megkönnyíteni. A jelenleg fennálló szabályok szerint a községek és megyék közmunkájuk terhére csak tíz évi kötelezettséget vállalhattak. Ezen rendelkezést úgy szándékoznak módosítani, hogy a megyék s községek hosszabb időre megoszthassák azon terheket, melyeket a vasutak építése céljából vállalnak, akár a közmunka értékének e célra való fordításával, akár pótdóval fűdözik is azokat.

Egy pohár jó friss víz mindenkor jól esik, hát még a nyári hőségben. És éppen akkor jut az ember legkevesebb jó ivóvízhez, mikor az legjobban esnek, nyáron. A jó kútvíz volna a legjobb, de sokszor ezek vize is annyira elromlik, hogy szinte élvezhetlenné s az egészségre ártalmassá válik. A megromlott kútvizet következő szerrel és egyszerű módon lehet megtisztítani: Vegyünk jól kégetett porózus széndarabokat és kössünk fonalak segítségével körülbelül 20 darabot egy csomóba. Csomagoljunk három ilyen csomót és kössünk mindegyikéhez egy 2 kig. nehézsű kődarabot. Eresszük e csomókat a kút tükreinek különböző pontjain le a kut fenekére, akár szivattyús, akár nem szivattyús a kút, három nap múlva kristály tiszta és a legjobb minőségű lesz a vize. Ezt az eljárást ismételjék évenként 3—4-szer, de csak egyszer évenként kössünk a széncomókhöz kőst, a többi alkalommal porózus-téglaikkal súlyosítsuk azokat meg. A faszéndarabok annyit piszkot, meszet, gypszet stb. magukba szívnak, hogy végre olyan súlyosak lesznek, mint a kőszén. Ugyanazon faszéndarabok 2—3 esztendeig a kútban maradhatnak. A kútak ivóvízének ily módon tisztává és egészségessé tételére nálunk — különösen az alföldön — tömérdek helyen nagy szükség volna, mert temérdek helyen képez a rossz tisztátalan ivóvíz a szó szoros értelmében élőkölő kalamitását. E—s.

Az állattenyésztés sikerének egyik legfőbb feltételét a helyes, az okoszerű takarmányozás képezi. Nehogy az állattenyésztés nagyobb mérvű felkarolásával, az eddigi rossz tartás szélsőségségéből, a túlságos etetés szélsőségségébe menjenek át a gazdák, emlékükbé hozzuk, hogy igenis szükséges okosabb tenyésztés mellett a fiatal állatoknak szemes takarmányt adni, de nem túlságos mennyiségben, mivel a túlságos sok szemes takarmány a csontozat és izomzat elgyengülését vonja maga után. Aki tehát okosabb tenyésztést akar üzni, annak gondoskodni kell télen át elegendő szénáról és nyáron át jó legelőről is állatai számára.

Herczenberger Sándor ismert táncmunkát tanciskoláját a Vadaszkürtből előre nem látott okok miatt a „Pokol”-hoz címzett vendéglő emeleti nagytermébe (a volt Népkör termébe) helyezte át. Kezdeté 7—9. Vasár- és ünnepnapokon 7—10 óráig.

Pénzügyi bírósági döntvény. Azokban az esetekben, amikor a felsőbb bíróság az első bíróság ítéletét feloldja és azt újabb eljárásra illetőleg újabb határozat hozatalra utasítja, az első bíróság újabb határozata ellen intézett felelbezés az illetéki díjgyezék 13. tétel IV. 12. pontja alatt megállapított illetékmérvének megfelelő bélyeggel látandó el. Amennyiben pedig egyes esetekben az ilyenemű ismételt felelbezés csakis a rendes 50 kros beadványi bélyeggel látatott volna el, ez a cselekmény, feltéve, hogy annak megtörténte a jelen döntvény közzétételének napját megelőző időre esik, oly bélyegrovíditésnek, mely a bélyeg és illeték iránti törvények és szabályok hivatalos összeállítása 109. §-ának fogalma alá esik, nem tekinthető.

A mentelepek ménanyagának kielejtezése. A m. kir. állami mentelepek ménanyagának évenként szokásos kielejtezése ez évben Baján augusztus 24. fog eszközöltetni.

Doroszlón július hó 12-én délután 3 és 4 óra között borzasztó égi háború és villámcsapások kíséretében fél óráig tartó mogyoró- és diónagyságú jég a s szőlőkben, kenderekben és fennálló gabonákban tetemes károkat okozott.

Cégbejegyzések. Knéfély L. Pál vegyeskereskedő Cservenkán. — Schossberger Fáni szatócs Títelen. — Boskovics János és fia szatócsok és üvegeskereskedők Bezdánban. — Fischer Szidónia szatócs Bács-Földvárt. — Pollák Hermann kereskedő és költőgyártó Német-Palánkán. — Bácsföldvári első előlegszövetkezet Bács-Földvárt.

Körözések. Kópics Szezen rablógyilkosság elkövetésével vádolt szökésben levő egyén ellen a m. szigeti törvényszék nyomozást rendelt el. — Selinger Gyula pénzügyminiszter vádolt irnok tartózkodási helye ismeretlen lévén a lévai rendőrkapitányság elrendelte körözését.

Klein Sándor bajai lakos ellen csőd van hirdetve. Bejel. határidő aug. 17. Csődbiztos: Török Zsigmond kir. törv. bír. tömeggondnok: dr. Hermann Adolf ügyvéd.

Theodorovics István szatócs cége Zomborban töröltetett.

A Zsupánszky-eset. A Zsupánszky-eset, mely annak idejében oly nagy feltűnést keltett, csütörtökön tárgyalja a törvényszék. Zsupánszky Pál zombori ügyvéd tudvalevőleg a bécsi földhitelintézetnél akart nagyobb csalást elkövetni, hamisított okmányok alapján. A tárgyalás csak néhány óráig fog tartani és így Zsupánszky előtt csütörtökön hirdetik ki az ítéletet. A vádlevél így hangzik:

Zsupánszky Pál sárfalvai (magyarországi) születésű, zombori illetőségű, 36 éves, görögkeleti vallású, nős, zombori ügyvéd, büntetlen előéletű. 1 Vádoltatik okmányhamisítással. Hamisított egy április 12-éről keltezett telekkönyvi kivonatot, egy kataszteri birtokívet, egy adásvevési szerződés hitelesített másolatát, egy bérlői szerződés hitelesített másolatát, egy Babics Mihály névre kiállított adósság levelet, mely az általános osztrák földhitelintézetnél felvett 120,000 ftros kölcsönről szól, továbbá egy május 14-ki kelettel ellátott telekkönyvi kivonatot, a makói telekkönyvi hivatal végzését, ennek másolatát és hamisította végül ugyanezen telekkönyvi hivatal egy második végzését, melynek értelmében a földhitelintézet feljogosítottatik 20,000 forint erejéig zálogjogi bekebelezést eszközöltetni.

Zsupánszky, az által, hogy ez okmányok alapján a földhitelintézetnél 120,000 ftros kölcsönt akart felvenni, az intézetet 300,000 ftron felül szándékozott megcsalni.

2. Bécsben, Babics Mihály kövesdi földbirtokos nevére töltötte ki a bejelentési lapot.

Zsupánszky Pál tehát a családi kísérlet büntetett el és a btk. 320. §-ba ütközött cselekményt követett el.

Az indokolás a következő: A vádlott f. évi április 22-én a bécsi általános osztrák földhitelintézetnél, Babics Mihály kövesdi földbirtokosnak mutatta be magát és előadta, hogy birtokára 120 000 ftros kölcsönt akar felvenni, bemutatva egyszersmind azokat az okmányokat, melyek arról tanuskodtak, hogy a birtok megnyitit jövedelmez és hogy adósságmentes. Az említett intézet alelőadója, Schöpflin G. óvatosságból, még több okmány bemutatását kérte, melyek Szegedről, teljesen kifogástalanul, be is érkeztek.

Ekkor a kölcsön megadásának már semmi sem állott útjában és az állítólagos Babicsnak a kötelezvénytervezet zálogjogi bekebelezést végett, Szegedre leküldetett. Május 13-án a vádlott átadta a további okmányokat a földhitelintézetnél. Végre a személyazonosság megállapítása végett, azt kívánták a vádlottól, hogy közvetlenül a makói járásbíróhoz küldje be az intézethez a zálogjogi bekebelezésre vonatkozó telekkönyvi végzést. Különös óvatosságból azonban tudakozódtak Magyarországon Babics után és ekkor kitűnt, hogy az intézetnek csalóval van dolga. Az általa hamisított járásbírósi okmányok szegedi postabélyeggel megérkeztek Bécsbe és május 19-én az állítólagos Babics személyesen megjelent a földhitelintézetnél, hogy a kölcsönt felvegye. Ekkor elfogták.

Kitűnt, hogy neve Zsupánszky Pál, és Zomborban ügyvéd. Beismerte, hogy az okmányokat hamisította. Beismerte, hogy oly kiterjedésű kövesdi birtok, a minőről ő beszélt, nem is létezik. A vádlott az állítása, hogy a pénzen egy általa magvásárolt birtok árát akarta kifizetni, és hogy a kölcsönt is visszafizette volna az intézetnek, nem érdemel hitelt, mert a ki ily furfangos csalást elkövet, az aligha tartja be az évi részleteket. Zsupánszky továbbá gyanúsítottatik a zal, hogy hasonló módon megkárosította a magyar földhitelintézetet, és pedig 25,000 és 68,000 ft erjéig, és a tanúk felismerték benne azt az egyéret, ki e csalásokat elkövette. Végre hamisan töltötte ki a bejelentési lapot, és így a vád egész terjedelmében jogosult.

Uj egyházi patronus. XIII. Leo pápa a minap brevet bocsátott ki, melyben apostoli tekintélyenél fogva paulai szent Vincét, a földkereksége valamennyi emberbaráti egyesülete különös patronusának nyilvánítja.

F. hó 12-én választották meg Ó-Becse és a hozzá tartozó községek a Karlócán f. évi szeptember hóban megtartandó kongresszusra leendő képviselőiket. Az értekezlet Ó-Becse község szerb iskola tágas, nagy termében tartott meg. A terem egészben megtelt ó-becsei, de jó részben vidéki választókkal is, kik közül Szenttamás adta a tekintélyes létszámot. Az értekezletet dr. Vojnovics Aron helybeli ügyvéd, mint ez alkalomra megválasztott elnök megnyitván, felolvasta a zombori értekezleten alkotott pontokat, melyeket a jelenlevők magukéva téven, minden község részéről egyhanglúlag megválasztattak azok, kik a kongresszusra küldendő egy világi és egy egyházi képviselőt megválasztának. A választás eredménye: kongresszusi képviselőkül Ó-Becse és a hozzátartozó 8 község, u. m.: Petrovosczelló, Moholy, Ada, Zenta, Ó Kanizsa, Szenttamás, Bácsföldvár Debelyaosi Izidor ó-becsei birtokos világit, Katyanszki Lázár szenttamási lelkész, mint egyházit választották meg. Az értekezlet egészen simán folyandott volna le, ha valaki a sok közül oly kérdést megvitatni nem kívánt volna, a mi az értekezlet tárgyalásán kitűzve nem volt. Azonban az elnök tapintatos eljárása odaterelve az ügyet, hogy a felszólaló szépen végig hallgatattván s indítványá egyhanglú elvettéven, a már éleléssé alakulni kezdő eszmecserék végüket érték s így az értekezlet az elnök és a két megválasztott életével bezarott; természetesen végén csattanván az ostar, a júliusi forrás is úgy kívánván, fecerunt magnum áldomás. — A higgadt, komoly lefolyás igazolja, hogy szerb testvéreink az ügyet a legkomolyabban fogják fel, nem elhamarkodva, nem egymást elkeserítve, hanem mint egy közös vallás hívi, egyházi ügyeket férfias komolysággal, higgadt megfontolással kívánják tárgyalatni. Egy-két ellenzéki mindenütt akad, így itt is, azonban ezek az óriási többség mellett nyomtalanul eltűnnek. Adja Isten, hogy a kongresszus ugy a hazára, mint szerb testvéreink egyházi és iskolai ügye érdekében csakis a legjobb határozatokat alkossa meg és terjeszthesse legfelsőbb szentesítés alá. — A gabona minőség és mennyiség tekintetében szép reményekkel kecsegtet, de az árak olyan gyarolók, hogy a legszebb remények meghiusulással fenyegetnek. Különben bizunk!

Melléklet a „Bácska“ 55-ik számához.

Győry Vilmos jeles költőnk síremlékére. Adakoztak a „Nemzet“nél, Rohonyi Gyula ügyvéd ur (Ujvidék) 5 frt 50 kr. Rohonyi Gyula ur e gyűjtéséhez járultak: Arányi Dezső 50 kr, Dr. Fiat 1 frt, Szalay Lajos 1 frt, Belohorszký Gábor 1 frt, Rohonyi Gyula 2 frt, összesen 5 frt 50 kr.

Bács-Bodrogh megye alispáni hivatalánál a folyamatban levő belvíz rendezések kapcsán: az ó-futtak-piros-vajszka újvidék-szereg-keresztur-verbász-torzs-kucura-kis- és ó-kéri egy a béga-csatornai érdekeltséghez tartozó 28 köztűti híd, egy a gombos-vajszkai érdekeltséghez tartozó, Vajszka közelében a Duua védgátjába építendő zsilipre 1885. évi augusztus hó 6-án reggeli 9 órakor írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött árlejtés fog tartatni. Bánatpénz e munkákra 1463 frt. — Az ajánlatok augusztus hó 16-án reggeli 9 óráig nyújthatók be. Az árlejtési feltételek és műszaki okmányok a megyei kir. építészeti hivatalnál naponta a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Közlelbi felvilágosítást lapunk hirdetői rovata ad.

Vaskút községében 2 tanítói állásra pályázat van hirdetve.

Hymen. Berger Antal, helybeli tanító és a zombori dalárda karnagya eljegyezte Gráf Nina kisasszonyt, a szeretetreméltó és szelleműs tanítónőt. Sok szülő ösztöne szerencsekívánata kíséri a frigyét s ama reménye, hogy ezért a kisasszonyt a gyermeknevelés számára nem fogja elveszíteni.

Rigycián orgona-kémlét. F. hó 8-án a rigyciái r. k. templom számára Angster pécsi orgona-építész által jónnan felállított 10 változatú orgonának kémléte igen előkelő helybeli és vidéki közönség részvéte mellett ment végbe. Angster úrnak ezen legújabb műve, mely hála az Egnek immár a 75. szintűgy, mint többi művei, magán viseli a fenség és tökéletesség bélyegét, amennyiben úgy csinos külseje, mint bájos hangjával meglepő benyomást gyakorol a hallgatóra. — Tiszta szívünköl kívánjuk, hogy az örök gondviselés Angster urat, mint, ki — ha szabad prózai kifejezéssel élnem — az iprunk ezen ágában rövid 18 évi működése alatt hivatottságának számos jelét adta; ki e téren az eddig mások által felmutatottak nemcsak technikailag, de értelmileg is messze felülmúlja; — hazai iparunk és az egyházi zeneművészet javára még sokáig és boldogul éltesse!

Arverések. Pavlovics Katalin 2006 frtra becsült ingatlanai szept. hó 20. Ujvidéken. — Süli Albert 5720 frtra becsült ingatlanai jul. hó 31. Kulán és Nikolics Tódor 10480 frtra becsült ingatlanai szept. hó 6-án Ujvidéken elárvereztetnek.

Hymen. Csik Jakab szabadkai derék polgárnak jólelkű leányát Nellit, eljegyezte Jausz Károly újvidéki fiatal kereskedő.

Figyelmeztetés a tanítókhöz. Figyelmeztetem ama tisztelt tanítóársaimat, kik az orsz. kiállításra feljönnek, hogy az általam összeállított és szerkesztett — a közoktatásügyi palotában kiállított — „szemléltető szekrény“ magyarázatát és ismertetését, mely a népiskolák, óvodák és magánoktatásra az orsz. tanszermúzeum tek. bizottsága által is, mint igen előszerű és a tanügy terén sikeres haladást felmutató tanszer elfogadva lett, minden szerdán és szombaton délután 3—6-ig személyesen fogom mindenkinek bemutatni. Magvassy Pál főtanító.

Köszönet. Alulírott úgy a maga mint a zombori állami főgymnasium tanári testülete és az országos kiállítás megtekintésére rendezett kirándulásban részt vett tanulók nevében hálás köszönetet mond a sajtó útján mindazoknak, kik utunkon szíves előző kenységökkel mondhatnám elhalmoztak. Köszönetet mondok a m. kir. államvasutak, az országos kiállítás, a kir. opera- és nemzeti színház, népszínház, az állatkert, tud. egyetemi könyvtár, a Herceg Eszterházy képtár, a magyar nemzeti múzeum igazgatóságainak. Köszönetet különösen tekintetes Hampel József muz. ír. urnak, ki minden irányban érdekes magyarázattal szíveskedett kísérsni régiségtári szemléletet; köszönetet tekintetes Czettler János zombori állomás főnök urnak, továbbá minden egyesnek, ki kirándulásunkat közreműködésével tanulságossá, szíves előzékenységgel kedvessé és felelhetlenné tette. Zomborban, 1885. július hó 10-én. Radics György, főgymn. igazgató.

A zombori állami főgymnasium tanulóinak tanulmányutja Budapestre.

Látni, tapasztalni az igaz ismeret és tudomány követelménye. Látni, tapasztalni rándultak fel június 30-án Radics György igazgató, dr. Bäumel Ede, Vojnits Dániel és Zsulyevits Ernő tanárok vezetése mellett Budapest nevezetességeinek megtekintésére és az országos kiállításra a zombori állami főgymnasium következő rendes tanulói: Gallé Hugó I. o., Knpuszárevits Péter, Odry Zoltán, Raiehl Oszkár, Schöffner Jenő, Szabó Géza II. o., Bugarszki Konstantin, Bikár R., Blumenthal K., Gallé Kálmán, Radics Aladár, Schön Ferenc, Spitzer Ferenc, Teofanovits Voin, Wohlrath József III. o., Br. Bechiniy Fülöp, Lang Gyula, Mihályi Jenő, Mihályi József, Schneiderbauer Hugó IV. o., Berger Mátyás, Spitzer István V. o., Czeizl Alajos, Deutsch Henrik, Deutsch Miksa, Falcione Lajos, Horváth Béla, Kora ek Henrik, Lalossevits István, Mayer József, Schöffner Béla, Szakácsy Sándor VI. o., Bikár Voin, Boryoski Bozsidar, Csernus Pál, Matzitz Pál, Spitzer Adolf, Szilágyi Armin, Szankovits Gyula VII. o., Lalossevits János VIII. o. és Bauer Antal, Bittermann Sándor, Falcione Oszkár, Radics Tihámér bejelentkezett magántanulók.

Július 1-én reggeli 6 órakor érkezett meg a látni-tudni vágyó csapat a magyar államvasutak indóházába, honnan párosával sétált be az üz-utcai 12. számú népiskola épületébe, lakására. Mosakodás és elhelyezkedés után a kecskeméti utcai „Café“ba ment reggelire, melynek végétől, mindig párosával, az eskütérre ment. E téren emelt tribünön megesküdött a jelenben dicsőn uralkodó apostoli királyunk hazánk alkotmány szerint kormányozni a szt. István koronája alá tartozó népeket. Hogy a jelen úgy mint a jövő nemzedék folyton emlékezzék e minden tekintetben fontos momentumra,

lett a tér neve eskütér. A helyi hajóval innen a Császár-fürdőbe hajóztott át a csapat, hol megfürdövént sietett a várba. Lassan ment a fölfelé haladás a sík föld fiainak, de az igazgató vezényszavára „rohamlépés fiaim“, csakhamar föltermett a várfalra a honnan nyugat felé a legszebb panorámában gyönyörködhetett. A királyi palota termei és kertje, honnan Pestra gyönyörű a kilátás, lekötötte a figyelmet. Az előterem, hol savojai Jenő herceg, a zentai győzelem után, egy nagy képen van megörökítve; a márvány terem, hol az országgyűlés nyitották és rekesztetik be, mely benyomást tett a tanulókra. Egészen kielégítve a látottak által, sietett „A politikusszatóshoz“ címzett vendéglőbe, hol jó levest, izes pesenyét és lueskos túrós csuszát ebédelt. Feszerezte az ebédet a végeztével rendezett anekdota mondás, de a kitérőt jutalmat (1 frt annak, ki legnevetetöbbit mond), a köz bírálat nem adta ki senkinek. Ebéd után megtekintették az alagutat, a lánchidat, mely hivatva volt az általános adózás elvét megvalósítani. A hatvani utca sarkán lóvonatra ülve a csapat az állatkert megtekintésére ment. A szemle végeztével lóvonaton bejövén a városba, Szikszainál vacsorált meg. Itt többnek a vacsora nem ízlett, mert állítólag a hús kifogásolható volt. Egy meg is betegedett. Vacsora végeztével éjjli szállásra vonult a kifáradt sereg s mert az előző éjjel utazván nem igen aludt, csakhamar mélyen elszenderült, szokatlan szalmazsáksján.

Július 2. Mit a tegnapi naphoz kellett volna jegyezni, itt említettük meg első sorban. Tegnap az alagut megtekintése után a gőzsziklót is megnéztük. Éppen a felső kőpé érkezett le s kilépett egyik osztályból Gromon Dezső honvédelmi államtitkár ur ő méltósága. Szívélyesen közeledett a csapathoz s vezetőivel beszélgetve, h-lyeslőleg nyilatkozott az elhatározásról az országos kiállítás megtekintése végett. Örömlőnkre szolgált ő méltósága lekötöztető figyelmé.

E napon is a reggelizés a Cafében volt. 12 krért jó kávé, két kifivel, hallatlan olcsóság. Igaz a vezetőik mindenről előre gondoskodtak és megalkudtak. Reggeli után a Múzeum volt a megtekintés célja. Bár nem volt nyitott minden osztály; az ifjúságnak megnyitották. A képtár öre és a régiségtár örenek felmulhatlan szívesége csapatunkat örökre lekötözte. Amott bemélyedhettünk az olasz mesterek hű másolataiban. Madarász Viktor, Székely Bertalan, Benzour Gyula, Than Mór stb. festményeiben; emitt tek. Hampel József ur a régiségtári szemlének szíveskedett megbeszélhetlen magyarázataival kísérsni. Az őskori régiségek eme gyűjteménye kiegészítve, hazánk őslakóinak műveltségéről fennen beszélnek. Nincs irás rólok; de eszközök annál többt mondának. A kis tudomány-szomszaj csapat hálaból tek. Hampel József urat élénken megéljenezte. Innen lóvonaton a kiállításra ment a csapat, hol Sidor ur, Dreher söresarnokának bérlelje, izletes ebédet várt. A délután a pavilonok megtekintésében mullott el. Vacsora után, mely ismét ott volt hol az ebéd, az operába mentünk. Az ördög Róbert operát adták. Diszes az operaház, méltó e nemzet hatalmas fejlődéséhez, mely az utóbbi időben mindinkább bontogatja szárnyát. Most keletre ható civilizáció előzarlósa hazánk úgy, mint hajdanában nyugotnak elővédője a kelet hatalma ellen. Opera után sietünk éji szállásunkra.

Július 3-án reggeli a „Café“-ban. Innen omnibuszokon a Sugárutat tekintvén meg, sietünk a kiállításra. Ebéd, vacsora ismét Sidonnál volt. Itt egy mint első napon vendégeink voltak. Szavaltat volt tiszteltökre s egy pár dal elzengedése. Az egész napon át jártuk a pavilonokat s vizsgálgattuk a mit hazánk különböző iparosai, termelői, gyárosai felmutatni képesek, mit a tudomány és műveltség hajnoki elővárazsolni bírtak. Gyengébb elménk mindent fel fogni nem képes, de mit mi láttunk, úgy hisszük máshol sem teremthet különbet az emberi elme. Vacsora után lóvonaton a népszínházba sietünk, hol az Ördög pilláit adták. Sokat hallottunk, olvastunk arról, mit gépezet segédelmével felmutatni képes a tribün, de azt látni kell, hogy kellő fogalmat szerzhessünk. Színház után ismét szépen bazaar mentünk pihenőre, jó alvársra. Kinek álma nincsen, illetve ki aludni nem bír, járjon csak álló nap egyik pavilonból a másikba s hiszem, hogy a szalmazsák is édesen fog elszenderedni.

Július 4-én reggeli a „Café“-ban, mely után a vámbházat, a gabona csarnokokat, valamint a ferenc városi templomot — hol az üvegtáblákra festett képek ragadják meg a figyelmet — néztük meg. Ez tartott 1/4 11-ig, mikor átmentünk a helyi hajóval a császár fürdőbe, hol megfürdövént, felmentünk ebédre a Lukács fürdőbe. Itt köszöntötte fel a direktor ur a tanári kar azon részét, mely az ifjúságot személyesen felkísérte, fel azon részét is, mely családi viszonyai miatt vele nem jöhetvén, mint az igazgató ur mondta, lelki szemével követi tanítványait mindenüvé. Az ifjúság részéről Sztankovits, majd Matzitz VII. o. tanulók köszönték fel a direktort és a tanári kart, mely az ifjúságot annyi áldozatra kész. Ebéd után hajóval Margitszigetre történt a kirándulás. A hajón ismét Gromon államtitkár ur ömeltósága jött a csapathoz és szívélyesen elbeszélgetett. József főherceg eme birtokát besétáltuk, éjszaki részén a direktor ur egy kis versenyfutást is rendezett. Az árpádkori fejedelem-asszonyról elnevezett kolostor maradványai, vissza vittek a régmúlt időbe s elábrándozunk, ha a siető idő a hajóhoz nem készlet. Visszajövén a nemzeti színházat látogattuk meg, hol a „Mamát“ és a „Harmadik“ című darabokat adták. Színház után bazaar sietünk a vágyón várt s velünk teljesen kibékült szalmazsáksjára.

Július 5-én reggeli a „Café“-ban, mely után a képzőművészeti csarnokot néztük meg s utána Budára a lánchidon menvén át és a gőz-sziklón felsietvén, Gromon ő méltóságánál mutattunk be. Az igazgató ur szavára ő méltósága hosszan, lelkesen beszélt az ifjúsághoz. Buzdított annak megtartására, mire derék tanárai oktának; ismételtén kifejezte, hogy jól esik neki az ifjúság eme megemlékezése s készsörítások között avval bucsuzott el az ifjúságtól, hogy igyekezzenek a hazának derék ifjai s ha a király és a bazaar kívánja, lelkes honvédek lenni. Maga részéről kegye-

sen megígérte, hogy jó ügyükben szíves támogatója lesz. Az ebéd a múzeum sarki vendéglőben volt. A délután a szabadság délutánja volt, ki talán emléket óhajtott venni vagy egyébként valamit megnézni, nagyobbak felügyelete alatt megehetette. Este többen a Krisztina-városi szinkörbe mentek, hol Blaháné dalában gyönyörködtek.

Július 6-án reggeli a Cafében, mely után az akadémia palotájában elhelyezett herceg Eszterházy-képtár tekintettük meg. Majd a belső város tereit megtekintvén, ebédre mentünk. Ebéd végeztével történt a csomagolás s azután indulás a magyar államvasutak központi épületébe. Itt búcsúzott el az ifjúság dr. Bäumel tanár úrtól, ki a vakációt szülei körében Budán tölti. A gözl csakhamar kisuillant, elragadva a megkedvelt főváros falai közül. Alomást állomást ért egymásután s csakhamar Kis-Kőröstre értünk, hol megozsonnátunk.

Nem mindegyik állomásfőnök oly udvarias, szívélyes az ifjúsággal, mint a zombori állomás derék főnöke, tek. Czettler János ur, mint a budapesti állomás főnöke vagy a csengődi állomásfőnök. Kis-Kőrösön majd lemaradt egy pár vezető, Szabaddán meg pláne az ifjúság érdekében majdnem veszekedniök kellett No de csak hogy hazaértünk. Itt vártak el még csak szülein, leragadtak a kocsikból és még a direktornak is alig lehetett rendet csinálni az élénk örömszaj és a harsogó tűzoltó zene miatt. Párosan jött nagyobb rész Vuics ur házáig, hol az igazgató ur rövid szavak között szüleinhez bocsájtott. Egy emlékek gazdagabbak vagytok fiaim, mondta a direktor, őrizzék ez emléket, mert az ifjúságtoknak mindenkor legszébb emléke lesz. Megvagyok veletek élgedve; jól viseltétek magatokat. Mielőtt szétmegyünk, szívből mondva köszönetet szíves fogadtatásunkért, kiáltunk éljont Zombor szab. kir. város közönségére és dr. Wolf Kálmán orvos úrra, ki a tűzoltók zenéjét az ünnepélyes fogadtatásra átengedte. Az elfogadást Bittermann Nándor ur sürgöny plakáttal volt szíves előkészíteni. „Ma esti vonattal érkeznek fiaink.“ Fogadja itt az ifjúság meleg köszönetét.

Verbász. 1885. július 13.

Gyönyörűen sütött ki a nap mult szombaton, azaz e hó 11-én; ragyogó sugarai eloszlatták az égen a felhők sötét árnyát s a szívekben az aggodalom bús képeit. Amint Apolló tündöklő szekerevel egyre föl-jebb emelkedett, úgy növekedett a mulatni vágyó ifjúság reménye is. — Nem is csalódott.

A kedvező idő s a verbázi mulatságok jó hírneve csak úgy lódtotta a közönséget, úgy hogy a nagy és diszesen felkészített kaszinó-helyiség alig volt képes azt befogadni. Pont nyolcek együtt volt a helybeli és vidéki intelligencia színejava: a függöny felgördült. Színtre került Kisfaludy K. „Csalódások“ című 4 felv. vígjátéka, mely a műkedvelők buzgó fáradozása mellett meg is tette hatását s a hallgatóságot a legjobb kedélyhangulatba hozta.

A szereplők annál inkább is megérdemelték a fel-felzúduló tapsvihart, mivel csak másfél heti készü-lődés után is mindegyik várakozáson felül oldotta meg feladatát.

A nőszerepeket következő urhölgyek adták: Jahn Martha k. a. fiatalsága dacára kacagatványon parodizálta Lucát, az „ó szüzet új ruhában“; Roth Irén k. a. ki Linát, az özvegy tanácsosnét adta, szerepébe, a nyugodt s méltóságos magatartásba, teljesen beleélt magát; Szaich Ilka k. a. a naivát játszotta s Lidijével, sende, ártatlan szerepével teljesen megnyerte a közönség tetszését; Schwartz Fanni k. a. Vilma, Lina társalkodójának szerepében lépett fel s nemcsak Mokány szívét, de a közönség elismerését is teljes mértékben kiérdemelte.

A férfi-szerepekben közreműködtek: Káldy Gy. ki elegáns könnyedséggel játszotta szerepét, (Gróf Elemér); Scherer I. (Báró Kényesi); Gabel I. (Zombai), ki örökös plánumaival folytonos derűlttségben tartotta a közönséget; Nonnenmacher H. (Elek hadnagy); Moor I. (Mokány földbirtokos); Ott Fülöp (Tamás kertész); Arnold F. (Péter és Antal inasok).

A rendezést Moor Péter káplán ur vállalta magára, kit ezért méltó elismerés illet meg.

A sikerült előadásnak 1/2 11 órakor volt vége, mire a jókedvű fiatalság rögtön táncra pattant. Egész kikelet pompázott a legszebb élő virágokból.

56 pár táncolta az első négyest fesztelen jókedvben. Így folyt a tánc, a lámpák és gyertyák már utolsóit pislantottak, a nap éppen felbukott a láthatár alól, mikor az utolsó csárdás elhangzott.

Ily fényes és válogatott közönségű mulatság már évek óta nem volt a környéken, a ki részt vett benne, az emlékek hervadhatlan koszorújába egy új virágot fog belefoglalni.

A hölgykoszorú legszebb virágai jelen voltak: Becker Irma k. a., Bledáné (Belgrádból), öz. Dorthné, Érsek kisasszonyok, Ferenczy Évica k. a., Ferenczy Laura urhölgy, Fischer Sándorné, Frick Flóra k. a., Frick Mariska k. a., Fridmann Ilka k. a. (Temesvárról), Groszmann k. a. (Feketehegyről), Hangovszky Mártonné (Szent-Tamásról), Jakob Katica k. a., Jausz Aranka és Jausz Ilka kisasszonyok (Szegegyről), Klein Károlyné, Laky k. a. (Szent-Tamásról), Löbl Vilma k. a., Lövy Adolfné, Löw kisasszonyok, dr. Mauer Károlyné, dr. Otné, Polakovits Lőrincné, Roth Jolán k. a., Rumpf Jánosné, Rumpf Zsuzka k. a., Schloss Mariska k. a., Schmidt Irén k. a., Schneeberg-r Eugenia és Schneeberger Aranka kisasszonyok, Schneider Samuné (Zimonyból), Schwartz Mari k. a., Tessényi Berta k. a., Walter Mariska k. a., Wiener Fani k. a., Wolf Flóra k. a. (Kuláról), Zvarinyi Emma és Zvarinyi Kornélia kisasszonyok.

Az előadás bevételi többlete 46 frt 63 kr, melyből 40 frt „az algynasium pénztárába“, 6 frt 63 kr pedig a helybeli műkedvelő színtársulat takarékpénztári betéti könyvecskéjének 14 frtnyi összegéhez csatolattik. A 14 frtnyi felülfizetésért e lap hasábjain „nyilvános köszönetet“ mondunk kedves dajkáknak, a műszak hazájára, a sirja szélén álló új verbázi algyuma nevében.

Fenékig kiürítve az öröm forrását, távozott a közönség — reményeiben meg nem csalatra — azon

jó kívánattal, hogy adjon a szeretet Istene a deli ifjúságnak a nemes célhoz elegendő erőt, kitartást és szerenését.

E szóhalmaznál szebben beszéltek a szinpad felé röpülő kisorúak.

A Bács-Bodrogh megyei tiszt-, segéd-, kezelő és szolgálószemélyzet, úgyszintén azok özvegyei és árvái nyugdíjintézményének

alapszabályai.

(Vége.)

IV. Az özvegyek és árvák ellátásáról.

30. §. Állandó ellátásra, ha az erre szükséges s alább megjelölt kellékek megvannak, csak az a nő s illetőleg avval nemzett gyermekek tarthatnak igényt, kinek férje, illetőleg atyjuk, nyugdíjigényre jogosító alkalmazásban legalább öt évig szolgált, s illetve azon özvegy, ki

a) férjével a tényleges szolgálat ideje alatt vagy azt megelőzőleg lépett házasságra;
b) férjével a nyugdíjigény beálltakor együtt élt;
c) erkölcsös életet folytat.

31. §. Az előző §-ban megkivánt általános kellékek kivül az alábbi pontokban felsorolt esetekre, még a következő külön rendelkezések állapították meg:
1. Azon nő, ki a 40 év szolgálati idő kitértése vagy a férj 65 éves korának betöltése után nyugdíjazott egyénhez ment férjhez, valamint az ezen házasságban nemzett gyermekek — a temetkezési járulékot kivéve — más ellátásra vagy részletetésre igényt nem tarthatnak.

2. Azon nő, ki a 40 évi szolgálati idő lejártá vagy a férj 65 éves korának betöltése előtt nyugdíjazott egyénhez ment nőül és az ezen házasságban nemzett gyermekek — a temetkezési járulékot kivül — ellátásra igényt csak akkor tarthatnak, ha a férj a tényleges megyei szolgálatban újra alkalmaztatván, legalább három évig szolgált.

3. Azon nő, ki 60 évesnél idősebb férjhez ment nőül, állandó ellátásra csak az esetben tarthat igényt, ha a férje a házasság megkötése után legalább még három évig szolgált vagy ha e házasságból gyermekek származnak vagy ezáltal gyermekek törvényesítettek.

Ezen esetben az ily házasságból származó vagy azáltal törvényesített gyermekek is az általános szabályok szerint igényjogosultaknak tekintendők.

4. Azon nő, ki a férj halálakor férjével nem élt együtt, a férj után semminemű ellátásra igényt nem tarthat, — gyermekei azonban, ha a feltételek különben megvannak, ellátási igényvel bírnak és szülők nélküli árváknak tekintendők.

5. Azon nő, ki erkölcstelen életet folytat, vagy valamely büntetéssel cselekményért hivatalvesztést is tartalmazó ítélettel elítéltetik, ellátási igényét szintén nem érvényesítheti, — s ha már állandó ellátásban részesül, azt elveszti, — gyermekei azonban, ha a feltételek különben megvannak, ellátási igényvel bírnak és szülők nélküli árváknak tekintendők.

32. §. A tisztviselő, segéd- és kezelőszemélyzet özvegyei, ha állandó ellátásra tarthatnak igényt, a férj legutóbbi fizetésének 600 frtjig ennek 50%-át, — ha pedig a férj beszámítható fizetése 600 frtot meghalad, az első hatszáz forint után 50%-ot, a 600 fo rinton meghaladó rész után pedig 20%-ot kapnak özvegyi nyugdíj fejében.

A szolgáló özvegyének ellátása a férj beszámítható utolsó javadalmazásának egyharmad részéből áll.

33. §. Az özvegy özvegyi nyugdíjából nemcsak saját kiskora vagy munkaképtelen gyermekeit, hanem férjének netán előbbi házasságából hátramaradt ilyen gyermekeit is eltartani köteles.

34. §. Azon özvegy, kinek a jelen alapszabályok értelmében folytonos ellátásra van igénye és kinek férje halálakor még anyai ellátásban álló gyermeke van, illetőleg ki teherben van, akár édes, akár mostoha gyermekei azok, azon gyermekei számára, kik a szabályszerű kort még nem érték el, ha az elhalt férjtől, vagy szintén igényjogosult korábbi férjtől származnak, szabályszerű koruk eléréig nevelési járulékot is kap.

Nevelési járulékot kapnak továbbá az alább meghatározott kort még el nem ért szülőtlenné válók is, ha anyjuk s illetőleg mostoha anyjuk, atyjuk után folytonos ellátásra igényt tarthatott volna.

Ha az özvegynek állandó ellátásra van igénye, az a körülmény, hogy a gyermekek a tényleges szolgálat ideje alatt, vagy nyugdíjas állapotban nemzetek-e, a nevelési járulékra befolyással nincsen.

35. §. A nevelési járulék az anya járulékát képezi s azzal nem a gyermek, hanem az anya s esetleg a gondnok vagy gyám rendelkezik.

36. §. A tisztviselő, segéd- és kezelőszemélyzet tagjainak gyermekei 20 éves, leánygyermekei 18 éves, — a szolgáló gyermekei 16 éves, leánygyermekei pedig 14 éves koruk betöltéséig részesülnek a nevelési járulékból.

37. §. Azon gyermekek nevelési járulékát, kik hazai intézetekben iskolába járnak vagy képzőművészetet tanulnak, a kezelőbizottság, a megyei közgyűlés jóváhagyásával, a szabályszerű kor betöltése után is, tanulmányaik befejeztéig, legfeljebb azonban 24 éves koruk betöltéséig meghagyhatja, ha előhaladásukat igazolják.

38. §. A nevelési járulék atyátlan árvák számára fejenként és külön minden árva részére, a következő mérvben állapítatik meg:

1. Tisztviselő, úgyszintén a segéd- és kezelőszemélyzet tagjai után maradt gyermekeknél az anyát megillető ellátásnak egyharmad részével.

A nevelési járulékoknak valamennyi gyermekre eső összege azonban az özvegyi ellátás összegét meg nem haladhatja.

Ha tehát hat gyermeknél több látandó el nevelési járulékkal, minden egyes gyermek számára csak azon járulék utalványozandó, mely az özvegyi ellátás összegét elosztva a gyermekek számával, egy gyermekre esik. De ha később egy vagy több gyermek nevelési járuléka megszűnik, ezen megszűnt járulék is a többinek javára osztandó szét, s az özvegyi ellátással felérő egész összeg, valamennyi gyermek részére

mindaddig meghagyandó, míg egynek-egynek járuléka annak 1/2-át el nem éri.

2. A szolgák után maradt gyermekeknél évi 12 frttal.

39. §. Szülőtlenné vagy oly atyátlan árvák, kiknek anyja, azon okot kivéve, hogy férje öt évig nem szolgált s még a 25 ik, illetve 42-ik §. határozmányai szerint sem tarthat folytonos ellátásra igényt, bármi más oknál fogva ellátásban nem részesül vagy azt újabb férjhezmenetele folytán vagy más oknál fogva elvesztette, az alapszabályokban meghatározott koruk eléréseig, nevelési járulékképp az atyátlan árvák számára kijáró nevelési járuléknak másfélszeres összegét kapják.

40. §. Eltűnt és fel nem található tisztviselő, segéd- vagy kezelőszemélyzet tagja, avagy szolgáló nejeinek és gyermekeinek, ha egyébként a szabályszerű feltételek megvannak, az özvegyek és árvák számára jelen alapszabályok által megállapított ellátás ideiglenesen és mindaddig utalványozatik, míg a férj, illetőleg az apa elő nem kerül, vagy törvényesen holtak nem nyilvánítottak, a mennyiben az ellátás élvezetére jogosító törvényes feltételek létezni előbb meg nem szűnnek.

41. §. Az a körülmény, hogy a férj a tényleges szolgálat tartama alatt vagy már nyugdíjazott állapotban halt meg, az özvegy és gyermekek állandó ellátásának jogosultságára befolyással nincsen; ha azonban a férj nyugdíjazott állapotban halt el, az özvegy és a gyermekek járandósága sem egyenkint, sem pedig együttvéve nem lehet nagyobb, mint az a nyugdíj, melyet a férj élvezett.

42. §. Azon tisztviselőnek, segéd- és kezelőszemélyzet tagjainak vagy szolgálóknak özvegyei és árvái, kiknek férje, illetőleg atyjuk, életét a szolgálat teljesítése közben vagy nyilván bebizonyíthatólag annak következtében vesztette el, a 31. és 45 §-okban foglalt korlátozások fentartásával, a 32., 35. és 39. §-ban megállapított folytonos ellátásra akkor is igényt tarthatnak, ha férjük, illetve atyjuk öt évi szolgálatnál ugyan nem bírnak, de a 30. és 34. §-okban előírt egyéb feltételek megvannak.

43. §. Özvegyek és árvák, ha folytonos ellátásra igényük ugyan nincsen, de férjük, illetve atyjuk nyugdíjigényre jogot adó állomáson vagy minőségben volt alkalmazva s az özvegyeknél a 30. §. a) - c) pontjaiban előírt feltételek megvannak, a 31. §. 1. és 2. pontjában megjelölt esetek kivételével, együttvéve a férj legutóbbi beszámítható évi fizetésének egygyede- det kapják egyszer mindenkorra végkielégítésképpen.

44. §. Özvegyek és atyátlan árvák ellátási igénye az atya halálával — utószülötteknél a születés napjával — szülőtlenné tekintendő árvák ellátási igénye mindkét szülő elhaltával, s esetleg azon nap- pal áll be, melyen az anyának nyugdíjigénye bármely okból megszűnik.

45. §. A folytonos özvegyi ellátásra és a nevelési járulékra való igény, a 31. §. 5. pontjában megjelölt esetekben kivül, megszűnik:

1. az özvegyi nyugdíjra nézve, ha az özvegy ismét férjhez megy vagy meghal;

2. árvákra nézve általában, ha a szabályszerű kort elérik vagy meghalnak;

3. ha az árva oly állami, közhatalosi vagy intézeti ingenes ellátásban részesül, melynek értéke a nevelési járulékot meghaladja, vagy ha a leánygyermek férjhez megy; de ezen nevelési járulékhöz való igény újból feléled, ha az ingenes ellátás a 36. §-ban előírt kor elérté előtt megszűnt;

4. ha az árva valamely büntető cselekményért hivatalvesztésre ítéltetik, — valamint elvonhatja azt a kezelőbizottság akkor is, ha 6 hónapnál hosszabb ideig tartó szabadságvesztésre ítéltetik;

5. atyátlan árváknál azon nappal, midőn az anya elhal, férjhez megy, vagy bármely okból nyugdíjra megszűnik és az árvák, a szülőtlenné tekintendő árvák magasabb nevelési járulékkára nyerneik igényt;

6. szülőtlenné tekintendő árváknál, ha az anya nyugdíjigénye feléledvén, az atyátlan árvák számára meghatározott nevelési járulék kezdődik.

46. §. Az újra férjhez ment özvegynek ellátása megszüntetetik ugyan, de ha az özvegy második férje után is özvegyiségre jut, ellátását, ha arra a törvényes feltételek még mindig megvannak, második férje halála napjától kezdve ismét kapja.

47. §. A tisztviselő, segéd- és kezelőszemélyzet tagja, vagy a szolgáló hátrahagyott özvegyének, valamint a szabályszerű kort még el nem ért árváinak — az állandó ellátáson avagy egyszer mindenkorra szóló részletetésen, jelesül az özvegyi nyugdíjon, nevelési járulékon, avagy végkielégítésen kivül, még temetési járulékra is van igényük.

A temetési járulék, tényleges szolgálatban vagy nyugdíjban elhalt férj, illetve apa után a következőkben állapítatik meg, — és pedig:

a) szolgáló után 50 forinttal;

b) 650 forintig terjedő fizetéssel alkalmazott tisztviselő, segéd- vagy kezelő személyzet tagjai után 120 forinttal;

c) 650 forinton felül 1000 forintig terjedő fizetéssel alkalmazott tisztviselő, segéd- vagy kezelő személyzet tagjai után 180 forinttal;

d) 1000 forinton felüli fizetéssel alkalmazott egyének után 250 forinttal.

Nőtlen vagy gyermeknélküli özvegy egyének temetkezési költségeire — vagyoni viszonyaik figyelembe vételével — a fenti összegek korlátain belül a kezelő bizottság állapítja meg esetről esetre a nélkülözhetlen összeget.

A temetkezési járulékra csak azon tisztviselő, segéd- és kezelőszemélyzet tagjainak és szolgálóknak özvegyei és árvái tarthatnak igényt, kiket özvegyi nyugdíj, nevelési járulék, vagy végkielégítés illet, — de a 31. §. 1. és 2. pontjaiban megjelölt esetekben akkor is kiszolgáltató, ha a hátrahagyott családnak ellátásra vagy részletetésre igénye nincsen.

48. §. A temetkezési járulék rendszerint az özvegy járulékát képezi; oly esetekben azonban, midőn az özvegynek arra igénye nincsen, ha igényjogosult gyermekei vannak, ezeket illeti s a gyám vagy gondnok rendelkezésére bocsátandó.

V. Zárhatózatok.

49. §. A nyugdíjintézmény azon részeseinél, kik később esetleg kisebb fizetési állomásra alkalmaztatnak, a magasabb fizetés után általuk már előbb befizetett összegek a kisebb fizetés szerinti összegekre leszállítandók és az ebbeli különbözet kamat nélkül nekik visszafizetendő.

50. §. A nyugdíjak s a végkielégítések, a nevelési és temetési járulékok — a számítások és az elszámolás egyszerűsítése végett — mindig egész forintokban állapítandók meg s a megállapításnál a fél forintig terjedő részoszegek elhagyandók, fél forintnál nagyobb összegek ellenben egész forintnak veendő.

51. §. Az egyszer-mindenkorra szóló részletetés megállapítása után azonnal folyósítandó és kifizetendő, az állandó ellátások ellenben azon napot követő hó elsőjétől folyósítandók és fizetendők ki, előleg-s havi részletekben, melyeken a jogcím azokra nézve beállott, s azon hónap végével szüntetendők be, melyben jogcímük megszűnik.

52. §. Az ellátásra jogosítottak ebbeli igényük érvényesítését jogcímüknek beálltától számítandó egy év alatt kötelesek kérelmezni. Egy éven túl az egyszer-mindenkorra szóló részletetésre való igény elenyészik, az állandó ellátás pedig csak a kérelem beadását követő hónaptól kezdve jár.

53. §. Az állandó ellátások élvezete az osztrák-magyar monarchia területén belül helyhez kötve nincsen; a monarchia határain kivül való élvezet, valamint külföldön levő gyermekek nevelési járulékaik élvezetéhez a m. kir. belügyminiszterium külön engedélye kívántatik meg.

54. §. Az állandó ellátások kifizetése a jogcímnek és az alapszabályszerű feltételeknek változatlan fennállását igazoló bizonyítékokhoz kötendő, melyek a folyósításnál esetről-esetre úgy a pénztárral, mint a jogosítottakkal közlendők.

Külföldön tartózkodók ellátásainak kifizetése külön óvatossági feltételekhez is köthető.

55. §. A nyugdíjazott vagy végkielégítésben részesített megyei alkalmazottaknak szolgálatából eredő megyei követelések, a nyugdíj és végkielégítésre is érvényesíthetők, — s a mennyiben a nyugdíjazás vagy végkielégítés folyósításakor már közigazgatási vagy bírói uton megvannak állapítva, az utalványozás alkalmával mindenekelőtt levonandók.

Ily megyei követelések azonban — az ezen alapszabályok szerint a nyugdíjalapba fizetendő járulékokat kivéve — az özvegyi nyugdíjra, az árvák nevelési járulékaikra, valamint ezeknek végkielégítési összegeire nem érvényesíthetők, ha csak azokat az özvegy önként nem ajánlotta fel.

56. §. Azon kérdés eldöntésére, hogy van-e valakinek ellátási vagy részletetési igénye? s hogy ezen igény mennyiben és meddig bír érvénnyel? — minden bírósági eljárás kizárásával — egyedül a nyugdíjazás elrendelésére és megállapítására ezen alapszabályok szerint hivatott kezelőbizottság, illetve a megyei közgyűlés és a m. kir. belügyminiszterium illetékes.

57. §. A nyugdíjintézmény a jelen alapszabályoknak belügyminiszteri jóváhagyása után azonnal hatályba lép.

58. §. Ha a nyugdíjintézmény életbe lépése után, esetleg nagyobb számú ellátások bekövetkezése folytán, az alap jövedelme egyes éveken a kellő ellátási összegeket nem fedezhetné: az ebbeli hiányok a megyei költségelirányzatba fölveendő és — mint a megyei házipénztár által a nyugdíjalapnak adott segély — a megyei házipénztárból fedzendők, mely előlegezett segély azután a következő években a nyugdíjalap jövedelmi feleslegéből a megyei házipénztárnak visszatérítendő.

59. §. Azon esetre, ha a megyei törvényhatósági szolgálat államivá tétetésé és megszüntetésé: a megszüntetés előtt az állami szolgálatba nem vett tisztviselő, segéd- és kezelő, úgy szintén a szolgálószemélyzet tagjai által ezen alapszabályok alapján addig szerzett, nemkülönben a már nyugdíjazottak, úgyszintén az özvegyek és árvák által már megszerzett igények, a kezelőbizottság által egyenkint hivatalból felszámítandók s megállapítandók; hasonlólag felszámítandók és tiz éven belül — illetőleg azon ideig, míg az állami szolgálatban nyugdíjogosultságot nem szereznek — biztosítandók lesznek az állami szolgálatba átvett megyei tisztviselőknél, a segéd- és kezelőszemélyzet tagjainak és a szolgálóknak addig szerzett igényeik is, — oly kikötéssel, hogy ha az államnál az állami nyugdíjogosultságra megkivántató éveken át szolgálatban nem maradnak meg, vagy ha ott nyugdíjaztatnak is, de a megyei szolgálatban töltött éveik be nem számítottak, a megyei szolgálatban szerzett nyugdíjigényeikre nézve ők is a megyei nyugdíjalap által lesznek kielégítendő.

Ha ezen felszámítások alkalmával a megyei nyugdíjalap tőkéje még nem lenne oly nagy, hogy ennek kamataiból az összes igények kielégíthetők, illetve fenállásuknak egész tartamára biztosan fedezve legyenek: a megyetörvényhatósági közgyűlés — felszólása előtt — a netán hiányzó tőkeösszeget — a szükséghez képest esetleg több évre is felosztva megszavazni, megyei háziadó címén kivetni, — a nyugdíjalapnak rendelkezésére bocsátani és a nyugdíjalapnak mely közegek általi kezeléséről gondoskodni tartozik.

60. §. Ha a nyugdíjintézmény fentartásának szükségessége megszűnik: a nyugdíjalap összes vagyona a megyei közgyűlés által meghatározandó megyei jótékony célokra, — ha pedig azon időben megyei közgyűlés nem létezne: a Bács-Bodrogh megyei árvas és szeretetház alapjára fordítandó.

Kelt Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottságának Zomborban 1885. évi június hó 30-án tartott rendes évnegyedes közgyűléséből.

BÚCSÚ PIROSON.

Nem értem, hogy lehet valamely templom véd-szentjeiül boldog emlékü Péter és Pál apostol urakat felkérni. Megbocsáss kedves olvasó, de úgy neki dühödtem a táncnak nevezett rendszeres ugrálás minden nemének, hogy még most is, harmad napra rá, akár lábam, akár tollam, csak arra az élvezetes rángatózásra tud gondolni, s így érthetővé válik előttem a

hivatkozott bibliai szentekről ily profán szavak kíséretében történt megemlékezésem.

Megfoghatatlan! Vagy legalább nem tudott már a jó öreg komáromi kalendárium tudós fábrikálója más helyet kiszemelni a vörös betűs „szent táncold elnapok között a két nagyérdemű úri ember emlékeztetőnek? Mert bizony mondom néktek, nem ismerék én nagyobb vértanúságot annál, mint 32°-nyi hőségben — Reaumur szerint árnyékban — $\frac{3}{4}$ -re vagy $\frac{5}{8}$ -ra szedett édes ütemek zürzavaros egyvelege mellett, szédeléssel gyorsasággal, vesszet passzióval, észbontó szépségekkel karjaid közt, libegni, rohanni, vágtatni, míg a nagy robotolásban felmondja tudód a szolgálatot, mint a tallian muzikus klasszikus dudája, mikor a szusz kifogyott belőle, s akkor aztán beteheted magad után a jól kiérdemelt pálmával együtt az ajtót. Az vigasztalhat, hogy legalább táncolva mentél át a másvilág kulcsörögöt kapusának kegyes színe elé, ki tekintve azt a nem csekély érdemet, hogy az ő tiszteletére ugráltad magad agyon, talán Sperrgeld nélkül is beereszt.

Hogy valamiképpen zavarba ne jöjj az én ömlengéseim kútforrása felett kedves olvasóm, kijelentem, hogy a mi dualisztikus időszámításunk és hó 11-ére is ír elé egy Péter-Pált, a miről magad is meggyőződhetel, ha a naptáradat felütni s a harmadik rovatban utána nézni nem terhelheted. S mivel e rovatnak az a nagy érdeme van, hogy az ismeretes közmondást: „több nap, mint kolbász“ megfordítva alkalmazza, a mi közös ügyes falunkban mikroszkópiummal sem fedezhető fel „a nemzetiségi ellentétek“ kísértését, lévén e két ellenkező közmondás kiegyenlítésének kísérlete a legalkalmasabb eszköz barátságos és testvéri poharzás-beli érintkezések közvetítésére, a minek eszközlését itt kiki szoros kötelességének tartja Quod erat demonstrandum!

Oh szent Ivó! ha te azt tudtad volna, hogy a te nevedet annyiszor hozzák majdan összekötöttébe a kabai asszony ismert jászaválra, de hogy igyekezettel volna emlékedet így megörökíteni!

Durr! Csörömpölve rezzennek össze az ablaküvegek. A gyöngébb idegzetűek megrázkódnak. Semmi! Csak a puskapor puffogtatás nemes művészetében gyakorolják magokat szerb atyáinkfiái vérszentszeik nagyobb dícsőségére. Majd szétvuknak a moszár, akkorákat szól. Ujjongva, viháncolva fut a gyermekcsereg a lepottyant dugó felé. Az öregek meg méltóságteljesen nyúlnak az öblös pohár után, valószínűleg szintén ad maiorem gloriam patronorum. A fiatalok? No az meg majd kibúvik bőrből, iszik, dalol, táncol, aztán újra elől kezd s közébe akkorákat kurjánt, hogy gyönyörűségei telhetik a dinom-dánomban ő szent patrónuságaiknak. S ha kérdezed, hogy mind ez miért? Mért? Mért hát! Nem lehet az ember fából.

Ki kell rúgni a hámfából. Jöjj ide barátja az erénynek! Nézd meg a szerb vendégszeretettel ölelkezésében a magyar barátságát. Majd szétveti a kebleket a túláradó lelkesedés. Csüti Jankó! Ne cineogj! Érdemes ember emel telt poharat szővirágos toasztra. Eltelt a vendégszerető házigazdát, háziasszonyt, azt a szép egyetértést, testvériséget magyarok s szerbek között, melynek párját még nem látta. Zúgó éljen és zsvivó! Általános, hosszantartó élénk taps. Tuszt neki! Hogy ragyognak az arcok! Hogy villognak a szemek! És hogy csurog a lelkesedés — bor — táncszülte izzadság! Tyű! de rekken meleg van! Pedig a göncöl rúdj már lefelé áll! „No még egyet! No még az utolsót! Három a magyar!“ Húzd azt a csárdást, ha inaszakadtig is! De remekül táncolják szerb hölgyeink, hogy akármelyik magyar lány se különbön! Ez még csak az igazi egyetértés!

Halványodnak a csillagok az égen, de bezzeg villognak a hölgyek szemei búbájaz igézzel, káprázató fényvel. Szegény halandó! Ha ezen csillagok bűvkörébe kerültél, sajnállak! Innen ugyan meg nem szabadulsz!

Hogy mire való ez a sok beszéd? Hát azt akarom elmondani, hogy Sztraity György pirosi gör. kel. lelkész ur s vendégszerető családja szives házánaál hogy töltötte el a környék intelligenciájának nagy része a Péter Páli búcsút! Ennek ugyan talán kár volt olyan nagy feneket keríteni sokak véleménye szerint, de hát én ezt tartom, hogy a jóból a sok sem elég.

MÁTRA GYÖNGYE.

Elbeszélése.

Írta: XANTHOS.

A Mátra tövéhez, a felvidéki vadregényes városkák egyikébe S...-be, vezettek nyájas olvasóm.

S... gyönyörű fekvése által valóságos kiránduló és mulató hely volt; a miért is mindig magához vonzotta a környékbeli vendégeket és így a városban kívüli „fenyves park“-ban folyton akadt mulató közönség, mely vig csevegéseivel tul zajongta a hegyi patak zsongó mormolását.

Magá a város, mely ősi zöld erdővel bevont magas hegyektől volt környezve, mely katlanban terült el a hegyek lábainál. A fenyvesek tühegyü levelei napkeltétől napnyugtáig kellemes illatot lehettek a város lakóira. Maguk a hegyek mindig tiszta, egészséges és friss levegővel töltötték be a kies völgyet és a környékre gyönyörű kilátást nyújtottak.

Az erdei madarak dallamos zenéje gyönyörködte mindenütt a járó kelők füleit kora reggeltől késő estig, dicsőítve a természet remekének megalkotóját: a berek Urát.

A zúgó hegyi patakok, melyek a várost átszeltek, siettek a partjaikon nyíló kis tündér virágokat estve édes álomba elringatni, kora reggel pedig hajnali álmukból feleleveníteni; és ha néha egy-egy nefejejt közülök szűz keblével zsongó habjaikat megcsókolni merészelték, csillogó hátukra kapták a föld ártatlan jószágát: a kis nefejejt és villámsebesen tova rohantak vele és vitték messze... messze, talán a... tündérországba?

E természetadta szépségek mellett nem hiányoztak S...-ből a föld legdrágább virágai: a jó szívű emberek sem, kik szeretetreméltó, nyájas modoruk és a minden kincessel fölérő baráti szeretet jósága által

iparkodtak a szórakozó vendégsereg élveit még kedvesebbé tenni.

Egy ily család volt e regényes városkában a gazdag Fenyves-család.

Az ég minden áldásával elhalmozta őket és ők a legszebb napokat élvezték a boldog családi élet körében, melynek legdrágább gyöngyét Iluska, a család egyetlen, gyönyörű leánykája képezte.

Fenyves nem volt már fiatal, mert túljárt a negyvenes éveken; hanem azért erős, sugár testalkata, melyhez oly jól illettek a bodor, fekete fürtök és a sokatmondó tüzes nagy szemek, éppen nem hagyott semmi kívánni valót. Egyike volt a vidék legszívesebb földesurainak. Mindenki szerette és becsülte őt és jószívű családját, melyre, mint a nap a magasból, a szelid anya áldozta melegtől sugarait.

Körülből számúze volt a döllyfős kevelység, a hű nagyravágyás és üres fenhéjazás; de igenis fellelhető volt bármikor és bárki által is, aki magát arra érdemesnek nyilvánította, a nyájas leereszkedés, a hártart ne ismerő szívjóóság és a nyílt baráti szeretet.

Nem csoda tehát, ha e fényes tulajdonok mellett, mindenki őszinte ragaszkodást tanúsított a jellemes család iránt.

A kis Iluska szíve is ily körülmények befolyása alatt növekedett a jóban és nemesedett lelke a szépségen. Fenyvesné, mint művelt, szerető anya, maga vezette Iluska nevelését és őrszettel kísérte annak minden léptét.

Hogy, hogy nem, egyszerre csak az a csapás érte a jó családot, hogy a birtokra kiterjesztették ragadozó szárnyaikat a szivtelen hitelezők és a jómódú Fenyvesnek nem maradt egyéb vagyon, mint az a csekély kis birtok, melyhez neje után a házasság révén jutott.

Ez annyira bántotta a különben lélekerős családapát, hogy napról-napra fogyott, mint az árnyék, míg végre a bánat kioltá életét.

Halálos ágyán bevallotta siránkozó nejeének azt, hogy még nőtlen korában, jószívűsége és hiszékenysége által roppant adósságokba keveredett, melyeket takarékos családi élet által akart ismét helyrehozni; de számítása sikertelen volt, mert a vad sáskák, az usztorások, nem bíztak hitegető szavaiban és idő előtt rohantak meg vérengző biénakként azt a vagyon, melyet ő minden áron ki akart szabadítani rabló körmeik közül.

Az fájt csak kimondhatatlanul haldokló szívének, hogy kedves nejét és egyetlen gyönyörű leánykáját, az ártatlan lilomot, a küzdés feneketlen örvényében kellett hátrahagynia.

Bocsánatot kért tehát szerető nejétől és egy fagyos esőket nyomva mindkettőjük szelid homlokára, kiadta lelkét.

A családi sírbolt újra feltárta mohos kapuit és elzárta a zokogó család és kőyező barátok elől a ritka jó apát és igaz, hű barátot.

Az idő, sebes szárnyain gyorsan röpült.

Azóta, hogy a családi sírbolt ajtajának rozsdás zárában tompa morajjal megfordult a kulcs és elválasztá a halottakat az élőtől, azóta néhány év mörzöldött már le a természet örökké zakatoló gépjén és Iluska szép, gyönyörű hajadonna fejlődött.

Anya gondos nevelése és szerető lelkének éber őrködése kísérték gyermeke utain, a szépre, a jóra és nemesre buzdítva.

Az anyai részre eső csekély vagyonkájukból eldegéltek és a szerető anya sokszor szenvedett nélkülözéseket is, csak hogy kedves egyetlen leányának, Iluskának, kiben legnagyobb öröme összpontosult, lehetőleg szép és jó nevelést adhasson.

És amire az édes anya törekedett, az be is teljesedett; mert oly szép műveltséget és alapos ismeretséget sajátított el Iluska a gondos neveltetés által, hogy bármely magas rangú család gyermekével könnyen kiállhatta volna a versenyt.

Sokszor ott szerette volna hagyni születési helyét, a regényes kis várost, hogy sokoldalú alapos ismereteit és szép műveltségét valamely főúri család gyermekei nevelése körül érvényesíthesse, de nem tudott megválni hön szeretett anyjától, mert azt mondá Petőfivel:

„A földön nekem van
Legszeretőbb anyám!“

S viszont a jó anya szíve szakadt volna meg, ha meg kellett volna válnia kedves leányától és más kezére bízni azt a kincset, melyért ő annyit áldozott. Szörnyű volt a gondolat is, s azért inkább visszavonulva a zajos társas élettől, egyedül csak szerény körükben töltötték napjaikat.

Mint hogy a nagyvilág zajától visszatartották magokat, nagyon természetes, hogy üresfejű gavallérok és fenhéjazó szalonhősök nem igen fordultak meg szerény, de azért elég csinnal berendezett lakukban.

Egyedüli látogatójuk és házi barátjuk Szénásy Béla, művelt és szellemes fiatal ügyvéd volt, ki csakhamar jegyet is váltott a szép Iluskával.

Ez látogatta meg őket naponként, amidőn is édesen elcsevegtek a múlt kedves emlékeiről. Leírhatlan volt az öröme ez ifjú pár együttlétének. Kivált, ha a zongora mellett ültek és együtt játszották Liszt valamelyik rhapszódiját, úgy nem volt boldogabb két szív a világon, mint az övéik, melyek két kebelben nygyan, de mégis egyet dobogtak, azt, hogy: mi szeretjük egymást a sírig, nem... a síron túl is... örökké! És ilyenkor azután, a szerelem varázshatása alatt, önfelédten hajtá Iluska szűz fejcséjét Béla vállaira és a boldogságtól áthatva, néhány pillanatig némán üldögéltek a zongora nyitott szárnyai előtt; úgy tünt fel ilyenkor mindkettőjük előtt az élet, mint a mesebeli Tündérorság. Iluska volt a tündérlányok királynéja, kinek szivét elrabolta Béla vitéz. Óh! hogy é szárnyak nem tudtak repülni és elragadni magukkal őket, a boldog szerelmeskedőket egy szebb világba... az örök tavasz hónapja, hol megszűnik a szívek harca...

És az édesanya örömkönyek között szemlélte őket és föl-fölszáhajtott bánatos kebellet, hogy: „Lesz-e boldog valaha e szerető két szív?“

E sóhajok hozzák is eljutottak és őket is megkérdezték egy szebb jövő felől, melyre a szelid sze-

mek üdvteli pillantásai adták meg ugyan a néma, de sokatmondó választ.

Oly elragadóan szép volt Iluska és Béla e pillanatokban, mint az ég két szelid angyala; hisz lelkük egy is egy szebb, egy boldogabb országban, a földi mennyországban repdesett!

Midőn kissé felocsúdtak a tündéri álomból, Béla megcsókolá Iluska boldogságtól remegő kezét és újra játszottak valamit, ami oly szép, oly andalító volt, mint maga e szerelmes pár, melynek tiszta nemes lelkében az igaz szerelem legdrágább gyémánt köve ragyogott.

Forró ölelés közt váltak el egymástól, ha kötelességeik parancsszava napi teendőkre szólította őket.

Béla aktái közé ült és serényen munkálkodott; Iluska pedig játszi könnyedséggel végezte addig házi teendőit és önfeláldozóan segített mindenben édesanyjának. Az volt a legnagyobb öröme, ha látta, hogy jó anyja homlokáról eltűntek a borús fellegek és mosoly nyílik ajkain. Ilyenkor aztán gyermeki naivsággal ölelte át szerető édesanyját és szelid fejcséjét anyja keblére hajtá, ki csókokkal halmozta el rózsától viruló szende arcát. Gyönyörűség volt őket látni olyankor, midőn az anyai és gyermeki kebel egybe forrott és a két szív a szeretet lángoló tüzeben egygyé olvadt!

Béla is számtalanszor így találta őket és ilyenkor úgy tünt föl előtte, hogy még szebb, még angyalibb a kis teremtés, mint máskor. Ilyenkor valódi eszménykép volt!

A városi fiatalok közül sokan vágytak Iluska szelid művelt társaságát élvezni és mint a nap körül a bolygók, úgy keringtek folyton Iluskák háza körül a „ies“ dandyk, de nem juthattak be a ragyogó nap vonzkörébe, a mely csak a távolból lövelé rájuk sugarait.

Egy-egy szelid mosoly, vagy nyájas fejbólintás volt mindössze is az, mit az ostromló sereg ki tudott magának vinni — és az is annyira elbűvölte őket, hogy Iluskát, a város legszebb leányát titkon imádták és bár tudták, hogy a szerelem szikráját más élesztette föl Iluska szívében, mégis vakon hódoltak csak látásának is.

Iluska jól tudta mindezt és azért éppen nem volt büszke vagy nagyravágyó, hanem mint a szerénység liloma, mindentelé terjesztett illata árból egy keveset anélkül, hogy tisztaságát beszenyvezte volna.

Egy alkalommal a városi fiatalok jótékony célú mulatságot rendezett az inségesek számára, a melyre Iluskák is hivatalosak voltak. Minthogy jótékony céllal volt egybekapcsolva a mulatság, el kellett menniük annál is inkább, mivel Béla sem vonhatta ki magát — állásánál fogva — a „beau monde“ köréből. Iluska egyszerű fehér atlasz ruhát viselt, melyre holló fürtei vastag tekeresekben csüngtek alá; keblén szendén pihent egy gyönyörű kamelia, vetélkedve uróje szépségével. Ragyogó gyémánt szeméinek fénye mellett elhomályosult a csillárok lobogó tüze. Rózsapiros ajkán és magas, nyílt homlokán ott ült mint egy megdicsőült „gloria“ a megelégedés öröme. Plasztikus idomaival valódi eszményképét szolgáltatót volna a költő magaróptú phantasiájának. Mindenki meg volt lepve látásán és számos halk moraj vonult keresztül a „syllid“ csoportokon, melyekből tisztán kivehetők voltak e szavak: „ő a legszebb, ő a bál királynéja!“

Iluska jól hallotta mindezeket, de azért nem zavarta meg ártatlan lelkét a büszkeség csábító ördöge és a hiúság legkisebb nyomai sem látszottak meg rajta. Ismerőseivel kedélyesen csevegett és szellemes társaságát nem vonta meg senkítől sem. Elragadó volt Iluska e kedves szerénységében és a környékbeli fiatalok nem is késett őt a „Mátra gyöngyének“ elnevezni. Valódi gyöngy volt ő, szelid lelke határtalan jóságának tengerében.

Jól tudta, hogy imádják mindenfelől szépségét és bájos modorát, de azért nemes szíve csak azt sügtá neki, hogy:

„Szép vagy, lányka? ne tudj; jót tettél, férfi? felejtst el: Néktek ezen két mód ad igaz emberi diszt.“

Béla is úgy tünt föl arája e báltoletében, mint egy égből alászállott angyal. Igen ő angyal, a szerénység és jóság angyala volt!

Hanem amit Béla táplált iránta szívében, azt a városi és környékbeli fiatalok közül is sokan érezték és hódolva csoportosultak vonzó lénye köré, hogy a ragyogó naptól csak egy vékony éltető sugarat is lophassanak annak a titkos szerelemnek a tüzeire, mely szíveikben lángolt. És e nap egytől sem vonta meg szelid mosolyát, hanem mindegyiknek juttatott az öröm édes poharából egy-egy cseppnyit.

Különösen egy szőke, magas, szomszédfalubeli gazdag földbirtokos tüntette ki Iluskát udvariasságával elannyira, hogy Béla szívében is felébresztette a féltékenység vak szenvedélyét.

Az ifjú egész lényén valami nagyvilági szellem ömlött el, mely mutatta, hogy ez nem az első lépés csábító előnyeit Béla fölött érvényesíteni.

Iluska azonban hideg maradt iránta mint a márvány kebel, melyben nincsen dobogó szív. Az ő bók-jaira is csak ép oly bájos mosolyt röptett el ajkairól, mint a többiekére; mert csak egy alakot rejtett magában tiszta szűz keble és ez: Béla alakja volt.

Az ő szíve csak egyszer nyíltott és inkább kész lett volna elvirágnani, mint tán még egyszer nyilani. Egyszer nyíltott és pedig Szénásy Béla számára! Hisz a költő is azt énekl, hogy:

„A virágnak megtiltani nem lehet,
Hogy ne nyíljék, ha jön a szép kikelet.“

És e szép kikelet — Iluska csendes életének virágos kis mezején — Béla nemes lelkének jósága volt.

Ez a nemes lélek osztott vele örömben és búban egyaránt, ez kísérte őt gyermeke utain és mint őrangyal védte őt férfias szárnyaival az élet tövisei elől. Ezt most nem szeretni, magától hűtlenül eltaszítani és a pillanatnyi élvezéért feláldozni a jövődől boldogság örök zöld reményét — az örök bűn lenne!

Nem, ez nem történhetik meg soha!

És nem is történt meg.

Hasztalanul igyekezett Mátrai Elemér — így hívták őt — a legingerlekenyebb módon is kísérlteket tenni Iluska szívének megnyerésére, azok hajótörést szenvedtek az igaz, tiszta szerelemtől áthatott

kebel korbácsoló hullámain. Ez szörnyen nem tetszett Elemérnek, kinek gögjét bántotta az, hogy Iluska nem rajongott a tündöklő külső után.

Hja! sok jeles könyvet olvasott már Iluska életében és azokban olyas valamire is bukkant, mely azt mondá, hogy: az arany koporsó is csak rothadt testet zár magába.

Elhatározta tehát magában Elemér, hogy megboszulja magát a vallott kudarcokért.

Szünóra alatt Bélához ment s hogy boszúját kielégítse, többek hallatára nyíltan megjegyzéseket tett Iluska felől.

Nemcsak Béla, hanem mindannyian méltán bosszankodtak e kihívó, udvariatlan magaviselet miatt és megvetéseket nyilváníttak ki Elemér fölött.

A kocka el lőn vetve és a párbaj elkerülhetlenné vált. Nyomban felkértek a segítők és meghatározották a párbaj napja és órája.

A multság tovább folyt és Elemér nem érintkezett többé Iluskával, kinek figyelmét kikerülte a lefolyt jelenet. Annál többet enyelgett azonban vele Béla, mintha csak érezte volna, hogy ez lesz utolsó boldog perc az életben.

Szavaiban azonban oly különös valami volt, hogy Iluska azonnal észre vette nyugtalanságát, de szólni még sem akart. Hisz ha tudta volna, hogy ő érette lép ki Béla a küzdőterre, úgy inkább maga magát állította volna a gyilkos fegyver elé, sem mint imádoztát, ki ártatlan volt az egész dologban s kinek mégis lakolnia kellett, mert nem tűrhette nyugodt lelkiismerettel azt a szenyföltöt, melyet a keblére fűzött ártatlan lilomom egy lovagiatlan szalónhős galád viselete ejtett.

A bál után hazakísérte Béla Iluskáékát és a kapuban érzékenyen búcsút véve, forró csókot nyomott Iluska homlokára és eltávozott . . . soká . . . örökre tán!

Iluska szelíden szelt utána csengő ezüst hangon, hogy pá . . . Isten veled, a . . . viszontlátásig!

Boldog viszontlátás! Mikor jön el a te napod ismét?!

Alig zárultak be a kapu nehéz szárnyai, Béla léptei már is messze kongtak az üres utcában; viszontkint többször a kedves házra, melynek komor ablakai búcsút intettek feléje. Oly nehéz volt neki ez utcát elhagyni és mégis úgy sietett ki belőle, mintha csak az éj lejtő rémei léptek volna a nyomába.

Midőn hazaérkezett, egyenesen íróasztala mellé ült és írni akart; de mintha megfagyott volna ereiben a vér, kiesett kezeiből a toll és gondolatai megmerevedtek agyában; pedig melege volt, oly melege, hogy az izzadság nehéz cseppekben pergett alá homlokáról.

Ujra és újra hozzáfogott, míg valahára — összeszedve minden erejét, megírhatta e gyászos sorokat:

Kedves Iluskám!
Mire e küszált sorokat átfutod angyali szemekkel, meglehet, hogy én már elköltöztem a világ zajából egy szép házba, hogy megőrizzem irántad való örök hűségemet.

A sors keze müködik fölöttünk, mely sűrű fátyollal vonja be szemek előtt a jövőndő titkát. Érted élni, érted meghalni: a leghőbb óhajom volt mindig.

Eddig érted életem, most érted fogok meghalni. Óh! mily dicső leendő halálom, ha elesen a párbajban a „Mátra legszebb gyöngyért!“

Könyeid ne legyenek a fájdalom könyvei, hanem az öröm csillogó gyöngyei, mert én örömet meghalok, csak te élj szeplőtlenül és . . . el ne felejtis!

Mégegyszer „Isten hozzádot“ mond, forró csókját küldve, a siron túl is szerető: Bélád.

A levél kész volt. Átolvasta és megegyszer átolvasta, de már nem volt ereje összehajtogatni, mert a lelki gyötrelmek védképp kimerítették erejét. Onként lehanyatlott feje az íróasztalra és a levél mellett mély álomba merült.

Reggel, midőn az inas jókor belépett a szobába és bejelenté, hogy két ismeretlen ur várakozik reá egy fedett kocsiában, — nem kis meglepetésére urát az íróasztalnál alva találta. Feltűnt neki e szokatlan körülmény, de hát mit tudta ő, hogy mi ennek az oka; azt hitte, hogy ura a bálból fáradtan tért haza és amint leült a karos székbe, mindjárt el is aludt. János megegyszer jelenté, hogy két ur várakozik urára.

Ah! itt vannak, riadt föl álomból Béla és mintha gondolatait kereste volna — kezével feje körül hadonázott.

Igaz, . . . mondd meg nekik, . . . de még se . . . Ah! a levelet!

E levelet vidd el Fenyvesiekhez és add át Iluska öngyászának. Ha kérdi, hogy hová mentem, mondd, hogy vadászatra a Mátrába.

János eltávozott a levéllel, ő pedig magára rántá a téli köpenyét és a várakozó urak társaságához szögödvé, — elhajtott.

Fél óra múlva a kijelölt helyre értek, hol Elemér már várakozott reájuk.

A szekundánsok kimérték a lőtávolságot és ők elfoglalták helyeiket.

A harmadik golyóváltásnál Béla elejté fegyverét és vértől borítva rogyott össze a harmatos fűvön. Elemér golyója bal halántékán furódott keresztül és meggyilkolta.

Anyit rebegett még halálos küzdőlemben, hogy: Ilus . . . Iluska . . . Isten . . . veled!

Utolsó gondolata és utolsó szava is Iluska volt. Ezalatt János a hű szolga is Fenyvesiekhez érkezett a levéllel és mint parancsolva volt, — átadta Iluskának.

Iluska végig futotta a sorokat és felsikoltva ajtalan rogyott össze. Anyja, ki berohant a sikoltásra, leányát a földön heverve találta, kezeiben görcsösen tartva egy levélkét, sietett őt az életnek visszaadni.

Midőn Iluska felocsúdott ájulásából, anyja nyakába borult és sirt mint a zápor. Anyja kérdésére, hogy mi lelte, azt felelte a fájdalomtól kitérő hangon: „Nincs . . . nincs többé . . . Béla!“

És valóban nem volt többé, mert a kegyetlen halál már végig nyújtotta rajta zörgő ujjait.

Sirtak mindketten és ártatlan könyűik pataként omlottak le halovány arcaikról.

Béla nem volt többé, de Iluska szívében megmaradt drága emléke örökké!

És mit is mondott utolsó levelében Béla? Azt, hogy el ne felejtis!

Nem felejtette el az „árva szív“ őt soha, hanem fekete fátyollal vonta be angyali természetét és úgy gyászolta élete legdrágább kincsét.

Fekete volt a ruha rajta, hej de sokkal feketébb még, sötétebb még — búbanatja.

Ezentul naponként kijárt a temetőbe és leült arra a hideg dombra, mely alatt egy forró szív pihente örök nyugodalmát. Nefeletsből kötözött fejfájára koszorút és virágot ültetett a sírhalmára, melyre harmat nem is kellett, mert könye hullott rája.

Nem volt többé senki, aki megvigasztalhatta volna bánatos szívét; csak egyet óhajtott még és ez a keserű halál volt. Lassan, mint a virág, melynek pici kelyhén titkos férgek rágódnak, — elhervadt.

És mint a költő mondja:

„És ha láttál szépen nőtt virágot
Elhajolni belső baj miatt:
Ugy hajolt el, félvén a világot,
Szép Ilonka titkos bú alatt.
Társasága — lángzó érzemények,
Kinos emlék és kihalt remények.

A rövid, de gyöttrő élet elfolyt.
Szép Ilonka hervadt sír felé;
Hervadása lilomhullás volt:
Ártatlanság képe s bánat . . .

Igen, hervadása lilomhullás volt; ártatlanság képe s bánat, csak hogy e hervadásában megtalálta azt, amit e földön úgy is hiába keresett: az örök boldogságot!

Béla nem volt többé, mert Elemér gyilkos kezét mártotta szívébe; Iluska is ott nyugodott már a hegyoldalánál elterülő balsamos illatú sűrű fenyvesek árnyában — mint legszebb virág, a temető bús virágai között — Béla sírjához közel.

Megölte őt a bánat.

Fenyvesinének is szörnyű unalmas volt az élet egymagában, amióta letépték kebléről azt a fehér rózsát, mely bánatos szívének egyedüli vigasztalója volt. Nemsokára megkönyörült rajta is a kegyetlen halál és elvitte örök birodalmába, hol nem érezte a fájdalmat többé.

Hát Elemérrel mi történt? Ő volt a legszívósabb természetű és túlélt valamennyit, csak hogy míg azok a halálban boldogok voltak, addig ő az életben boldogtalan volt, mert a legiszonyúbbat mérte rá a sors: erkölcsileg ölte őt meg! Elő halott volt, ki magára vonta az emberek gyűlöletét és nem talált többé tárt karokra sehoh.

Ugy tűnt föl neki, hogy még a föld is hűtlen lett hozzá, mert nem akarja hideg keblét megnyitni előtte. Magába zárkózott és nem törődve többé a fényes gazdasággal, mint bűnbánó remete örökös vezeklés közt morzsolta le egykor virágzó életét kastélyának egyik legféltreesebb zugában, hol agyának rémes gondolatai egyre tépték bűnös lelkét, míg végre egészen összetépték. Mondják . . . megöriült!

Béla megölte Elemér; Iluskát a Béla utáni bú; anyját az elviselhetlen fájdalom, és Elemért a megvetés szegylene: az erkölcsi halál.

Ez a végzet hatalma, mely titkos betűkkel van bevésve a sors fekete könyvébe.

Valjon találkoztak-e még egyszer oda fön a magasban?!

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR.*)

Egy csodálatos orvosi mütét története

II. Az amerikai nagykövet Kasson ur Bécsben, kormányának nemrégiben egy csodálatra méltó orvos-sebész mütét érdekes tudósítását küldte meg, mely eelőtt nem rég Billroth professzor által lön végrehajta Bécsben; ez egy csodálatra méltó módon történt gyomorkivágásból állott, melynél a gyomornak csaknem egyharmad részét kelle eltávolítani, s a mi még csodálatra méltóbb, a beteg ismét felgyógyult, oly eset, mely eddig még soha elő nem fordult. A betegség, mely miatt ezen mütétet alkalmazni kelle, gyomorrák volt, mely az alábbi körünetektől kísértetik.

Az étvágy felettébb rossz; a gyomorban valami sajátságos, leirhatatlan, felettébb gyöttrő érzés uralkodik, melyet leginkább valami meg nem határozható zibbadásnak lehetne nevezni; a fogakra különösen reggelenként bizonyos tapadós nyák rakódik le, mely igen kellemetlen utóíz hagy maga után; táplálékok élvezete nem látszik ezen sajátságos zibbadt érzést eltávolítani, sőt ellenkezőleg azt inkább még fokozzák; a szemek beesnek s megsárgulnak, kezek és lábak hideg s tapadósakká válnak, mintegy hideg verítékekkel fedve. A beteg folytonos bágyadságot érez s az álom nem ad neki új erőt; nemsokára rá a beteg ideges, ingerült s rosszkedvűvé válik; bal sejtelmek gyötrik; ha fekvő helyzetéből hirtelen felemelkedik, elszedül, fülzúgást kap s meg kell fogóznia valamibe, hogy össze ne rogyjon; belei eldugulnak, bőre legtöbbször száraz és forró lesz, vére megsűrűdik s alvadékosává válik s nem keringül rendszeren. Későbbben a beteg az étel evés után csakhamar ismét kihányja, melynek olykor savanyus poshad, néha pedig édeses ize van; gyakran szenved szivdobogásban s azon hiszben van, hogy szivbajban szenved; végre azonban már semmi-féle táplálék nem marad meg benne, miután a bélcsatorna nyílása vagy már tökéletesen vagy legalább nagyrészt egészen el van dugulva.

De bármily elriasztó legyen is ezen betegség, mind a mellett a fenti körünetekben szenvedők még se csüggedjenek el, mert ezer közül kilencszáz kilencvenkilenc esetben nem szenvednek gyomorrákban, hanem pusztán csak emésztetlenségben, oly betegségben, mely igen könnyen gyógyítható, ha helyesen gyógykezeletik. A legbiztosabb s legjobb szer ezen betegség ellen a „Shaker-kivonat“ növényi készítmény, mely

*) Az e rovartban közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

az alább felsorolt gyógyszerárak mindegyikében megszereshető. Ezen kivonat a bajt alapjában támadja meg s azt gyökeresen kiirtja a testből.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a **Seigel-féle hashajtó labdacokra** is van szükségük, a „Shaker kivonattal“ kapcsolatban. A **Seigel-féle hashajtó labdacok** meggyógyítják a dugulást, elűzik a lázt és a meghűlést, megszabadítják a főfájástól s elfojtják az epekiömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemetesebb s egyszerűs mind a legközelebbi labdacok minden eddigi készítmények között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédében s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül hat.

Ára egy palack „Shaker-féle kivonatk“ 1 frt 25 kr., 1 doboz „Seigel-féle hashajtó labdacoknak“ 50 kr.

Magyarországi forrártár:
Budapest, **Török József** gyógyszerértára királyi utca 12.
Zomborban, **Gallé Emil** gyógyszerértára.

HIRDETÉSEK.

4173. sz.

tkvi 1885.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Vujaklits Gyuka és Milankov Pavo végrehajthatóknak Milankov Rada végrehajtást szenvedő elleni 10 frt 80 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 1964. sz. tjkvben Milankov Rada és Milankov Tosa nevében A + 5894.—96 hr. 212 ö. i. sz. egész ház és 329¹¹/₁₂ ö. beltelekre az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi szeptember hó 16-ik napján délelőtt 9 órakor ezen kir. tkknyvi hatóságnál illetve a kiküldött hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsarának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszeri rundelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1885. évi június hó 18 án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság

Pályázat.

Vaskúton (Bács megye) két új tanítói állomás szerveztetett, melyre pályázat nyitattik. A választás napja **augusztus hó 10-én reggeli 10 órakor** lesz. Az állomás jövedelme o. é. 350 frt lakás nélkül. A pályázók egyike magyar-német, másika magyar-bűnyő nyelven fog tanítani a mindennapi és ismétlő iskolákban. A kántort hivatalos elfoglaltsága vagy betegsége esetén mind a kettő köteles helyettesíteni és segédkezett nyújtani vásár- és ünnepnapokon az istentisztelet alkalmával. Szeptember hó 1-én az állomás elfoglalandó. A folyamodványok a vaskúti iskolaszékre címezve főt. Berényi Dániel apát-esperes urhoz Bajára küldendők augusztus hó 9-ig bezárólag.

Kelt Vaskúton, 1885. július hó 14-én.

Pilger Nándor,

3—1

iskolaszéki elnök.

547. sz.

bv. 1885.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az zombori tek. kir. járásbíróóság 2833. számú végzése által Bálint Károly zombori lakos javára Józsis Novák és Miits Jóca zombori lakosok ellen 450 frt tőke, ennek 1883. év január hó 11. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 48 frt 78 kr. perkoltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 774 frtba becsült juhok és lovakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 3172./1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban a város házában leendő eszközzésére 1885. évi július hó 27-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1885. évi július hó 13-án.

Cservenka Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

Árlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye alispánja által ezennel közhirrre tétetik, hogy a folyamatban levő belviz rendezések kapcsán

1-ör. Az Ó-Futak-Piros-Kiszács-Ujvidék-Szőregh pusztai érdekeltséghez tartozó 6 drb közúti hid és pedig:

- a) az ó-kér-temerini úton
- b) az ó-kér-ujvidéki „
- c) a kiszács-ujvidéki „
- d) a kiszács-ujvidéki „
- e) a kiszács-pirosi „
- f) a kiszács-pirosi „

2-ör. A keresztur-verbászi érdekeltséghez tartozó 7 drb közúti hid és pedig:

- a) a keresztur-pivnicai úton
- b) a torzsa-kereszturi „
- c) a kula-pivnicai „
- d) a torzsa-kereszturi „
- e) a kula-torzai „
- f) a kucura-kulai „
- g) a kula-verbászi „

3-ör. A torzsa-kucura-, kis- és ó-kéri érdekeltséghez tartozó 12 drb közúti hid és pedig:

- a) az ó-kér-kucurai úton
- b) a kis-kér-soóvéi „
- c) a kucura-szt.-tamási „
- d) a torzsa-kulai „
- f) a kucura-verbászi „
- g) a kucura-kulai „
- h) 6 drb hid a pest-zimonyi vasút átjáróira.

4-er. A Bega bara érdekeltséghez tartozó 3 drb közúti hid és pedig:

- a) az ó-kér-temerini úton
- b) a petrovác-temerini „
- c) az ó-kér-ujvidéki „

5-ör. A gombos-vajszakai érdekeltséghez tartozó, Vajszka közelében a Duna védgátjába építendő zsilip.

Összesen tehát 28 drb közúti hid és egy zsilip előállítása válván szükségessé, ezek felépítésének biztosítására, Zomborban a megyei székház első emeleti kistermében **1885. évi augusztus hó 6-án reggeli 9 órakor** írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árlejtés fog tartatni

Az egyes érdekeltségek munkáira külön-külön, vagy mind az ötre együttesen lehet vállalkozni. Az árlejtés a fenti sorrendben fog megtartatni.

Bánatpénz az 1-ső számú munkára	152 frt.
2-ik „ „	278 frt.
3-ik „ „	365 frt.
4-ik „ „	130 frt.
5-ik „ „	538 frt.
Mind az ötre együttesen	1463 frt.

Az írásbeli zárt ajánlatokban az ajánlattevő neve, polgári állása, állandó tartózkodási helye, továbbá a vállalati ár és pedig ez utóbbi számokkal és betűkkel tisztán kiírandó; a fent meghatározott bánatpénz pedig készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban okvetlenül becsatolandó.

Az ajánlatok alulirt alispánnál folyó évi augusztus hó 6-án reggeli 9 óráig nyújthatók be.

Az árlejtési feltételek és műszaki okmányok a megyei kir. építészeti hivatalnál (Zombor, megyei székház I. emelet, középső új szárny) naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Határnapul, melyre a munka elkészítendő, úgy az egyes érdekeltségek munkáinak elvállalásainál mint az összesnél 1885. évi november hó 1-eje tűzött ki. A vállalati munkaár az 1., 2., 3., 4-nél minden teljesen elkészített műépítmény után, az 5-ik számnál pedig 1-ör a beton réteg lerakása, 2 or a boltozat befejezése után a munkavezetéssel megbízott kultur-mérnökség által kiállítandó kereseti kimutatás alapján, az alispán által, a munkaérték kétharmadával, a megyei pénztárban kezelt érdekeltségi pénzkészletből, — a teljes kifizetés pedig a sikeres felülvizsgálat után fog bekövetkezni.

Zombor, 1885. évi július hó 14-én.

Schmausz Endre s. k.,
alispán.

Kisbérleti hirdetmény.

A kulai kincst. urad. ispánság kerületéhez tartozó ó-verbászi II-ik dűlőbeli 207³⁰⁰ hold és a pusztakulai ugynevezett bárányjárás III-ik dűlőbeli 33¹⁷¹ holdas kisbérleteknek 1885. évi október hó 1-től kezdve három évi bértartamra alább kitüntetett részletekben, az első évben buza, a 2-ik évben kukorica és a 3-ik évben zab vagy árpa vetés alá leendő bérbeadása iránt alább megnevezett helyen és időben nyilvános árverés fog tartatni. Az árverésnél a kikiáltási árnak $\frac{1}{4}$ része bánatpénzül leteendő; és ez-n bánatpénz az 1885. évi október hó 1-én, mint a bérídő tényl-ges kezdete napján, az egész évi haszonbérre kiegészítendő, és ezután az évi haszonbér évente előre fizetendő. Az árverést megtartó helyek és a bér részletek a következők u. m.: **I. Ó-Verbászon a község-házánál folyó évi július 27-én 10 órakor** az ó-verbászi II-ik dűlő 1-2. részlet számú 10 hold terület 298 frt 39 kr. kikiáltási árral, 3 részlet számú 5 hold 149 frt 19 kr. 4-9. r. sz. 30 hold 822 frt 34 kr. 10-15. r. sz. 30 hold 822 frt 34 kr. 16-17. r. sz. 10 hold 295 frt 35 kr. 18. r. sz. 5 hold 147 frt 17 kr. 19-20. r. sz. 10 hold 273 frt 10 kr. 21-22. r. sz. 10³¹⁴ hold 294 frt 40 kr. 23-28. r. sz. 21¹³¹⁶ hold 610 frt 49 kr. 29-33. r. sz. 25 hold 687 frt 81 kr. 34-35. r. sz. 10 hold 275 frt 12 kr. 36-37. r. sz. 10 hold 275 frt 12 kr. 38. r. sz. 5 hold 137 frt 56 kr. 39-40. r. sz. 10 hold 275 frt 12 kr. 41-43. r. sz. 15 hold 424 frt 83 kr. **II. Kernyaján a község-házánál folyó évi július 28-án 10 órakor** a pusztakulai bárányjárás III-ik dűlő 1. részlet számú 5 hold 104 frt 38 kr. kikiáltási árral. A 2. r. sz. 5 hold 111 frt 95 kr. A 3. r. sz. 5 hold 118 frt 49 kr. 4. r. sz. 5 hold 76 frt 14 kr. és az 5., 6., 7. és 8. r. sz. 18¹⁷¹ hold 184 frt 42 kr. kikiáltási árral.

Szegeden, 1885. július hó 6-án.

2-1 M. kir. államjósággazgatóság.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 7668. számú végzése által Ruston Proctor és társa budapesti cég javára Hippich szül. Spreitzer Magdolna csonoplyai lakos ellen 241 frt 93 kr. tőke, ennek 1884. év november hó 3. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 46 frt 75 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1000 frtra becsült gőzmozdonyból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán, a helyszínén, vagyis Csonoplyán alperes lakásán leendő eszközzésére 1885-ik évi július hó 25-ik napjának délelőtti 10 óra határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ériutett ingóságok ezeu árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1885. évi július hó 12-én.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Ház-eladás.

A Szelenese külváros, kalap-utca 229. számú ház eladó. A ház áll 2 szoba, 1 konyha, pince, kamra és egy nagy kertből (312 □ öl). Ára 1800 frt.

A vevő a házat azonnal átveheti.

Értesítést ad Vagemann Simon Zomborban.

Hirdetmény.

Az apatini erdőhivatali irodájában f. é. július hó 20-án reggeli 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen a kerületéhez tartozó apatini és doroszlói erdőzet tisztásain a f évben telerészben termett körülbelül 760 q buza, 40 q árpa és 100 q zab, felsőbb jóváhagyás fentartása mellett, a legtöbbet ígérőnek eladatni fog. Megjegyezvén, hogy a gabonaneműek az illető vevőnek a cséplés helyén megmátsálva átadatni fognak és hogy az árverési feltételek és hivatalnál és az illető erdőgondnokságoknál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Apatin, 1885. évi július hó 10-én.

Magy. kir. erdőhivatal.

Harkányi gyógyfürdő
Magyarország, Baranyavármegyében,
fürdőidény május 1-től szeptember 30-ig.

Habár ezen fürdő hírneve oly hosszú évek lefolyása óta számtalan kiváló gyógyeredményei által meg is lett alapítva, mégis a fürdőigazgatóság sok évi tapasztalat alapján kijelentheti, hogy ezen esodaszeri gyógyforrásnak ezerek és ezerek a legmakacsabb és legnehezebb betegségeiben is egészségüket és épségüket visszanyerték, a miért is a legnagyobb elismerést érdemli.

E fürdő a maga nemében egyedüli; minden más akár belföldi, akár külföldi hason gyógyforrást gyógyhatás tekintetében felülmúl; a mit különben az évről ére szaporodó vendégek száma is bizonyít.

Ezen 50° R. természetes meleg ártzi kénforrás kitünő gyógyítási hatással bír **csúszos, kőszvény, görvély, idült bőrkülsőgekre, aranyér, nőbántalmakra, fogamzási hiányok, sebészek, daganatok** és higanvos gyogyszerek által okozott **mérgezésekre**, továbbá náj-, lép-, általán **mlrigy-daganatokra, nehéz hallás, idült szembajok és ivarszervi bántalmak ellen**.

Az utazásra ajánljható Budapest-pécsi vasut, vagy a déli vasut bu.fajpest-kanizsa-baresi vonala, állomás: **Pécs**, alföldi vasut Eszéken at Villányig, Mohács pécsi vasut, állomás: **Villány**.

Posta- és távirat állomás.
Bővebb tudósítást a legnagyobb készséggel **Dr. HELLER JÓZSEF** reudes fürdőorvos nyújt.
Harkány, 1885.

12-8 **A fürdő-igazgatóság.**

Hirdetmény.

Vonatkozással a f. évi június hó 8-án kiadott hirdetményre, ezennel közhírré tétetik, miszerint a kir. helyszínelési mérnök által (a városháza nagytermében d. e. 8-12, d u. 2-6 óráig) az alább kitett napokon és dűlőkre nézve fogadtatnak el felszólamlások mindazon birtokosoktól, kik azt az 1884. évben elmulasztották vagy pedig az azóta történt változások akár osztás, vétel, öröklés stb. műszaki keresztül-vezetése e helyszínelés szükségeltetik.

Julius 13 14. Ötödik, hatodik és hetedik szelvény szűlők.
Julius 15 16. 17. Sikora és Nenadits.
18. 20. Rancsevo.
21. 22. Bilits Obzir
23. 24. Sáponya.
25. Harmadik és negyedik szelvény szűlők.
Julius 27 28 Keleti Gradina.
29. 30. Nyugoti Gradina.
31. augusztus 1. Csicsova, első és második szelvény szűlők.
Augusztus 3. 4 Bukovac
Megjegyztetik, miszerint ezen munkálatok jelenlegi fogantositása a kincstár és város — a későbbi pedig a birtokosok költségén fog eszközöltetni.
Zomborban, 1885. évi július hó 9-én.

Pályázat.

Szöntán (Bácsmegeye) r. k. dalmát tannyelvű I. és II. osztályú tanítói állomásra **f. é. augusztus 2-ig** pályázat nyittatik. Jövedelme: 1. 105 frt. 2. 30 pozsonyi mérő búza; megváltva: 127 frt. 3. 6 öl lágya természetben és iskolafűtésre 4 öl. 4. 15 hold föld 1200 □ ölével haszon élvezete. 5. Szabad lakás: két szoba, kamra, pince, istálló, felszer tágas kerttel. Vasárnapi és ismételő iskola tanításért külön díj nem jár.

Szabályszerűen felszerelt folyamodványok a szöntán r. k. iskolaszékre címezve, főtiszt. Rónai István c. esperes-plébános és kerületi tanfelügyelő úrhoz Prigl-Szt.-Ivánra küldendők.

Szönta, 1885 évi július hó 12-én.

935. sz. Lality község előjárósága.

Árverési hirdetmény.

Lality község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonához tartozó regale (bor és pálinka mérési) jog **1885. évi augusztus 25-én d. e. 9 óra-kor** Lality község házánál nyilvános árverésen három évre vagyis 1885 évi november 1-től 1888. évi október 30-áig terjedő időtartamra haszonberbe fog adadni, négy korcsma felállításával. Kikiáltási ár 720 frt. Az árverési feltételek Lality község házána! megtekinthetők.

Kelt Lalityon, 1885. július 11-én.

Pinterovits János, Turcsan **András,**
jegyző. 3-2 h. bír.

A városi tanács.

Pályázati hirdetmény.

Szántova községnek (Bács m.) róm. kath. jellegű iskolájában leköszönés folytán egy illyr-magyar tannyelvű állomás megürülvén, arra **ez évi augusztus hó 20-ig** pályázat nyittatik. Jövedelme: 400 frt készpénz; ismételő iskolások oktatásáért 25 frt; egy szobából, kamrából és konyhából álló lakás 138 □ öles kerttel. Nős tanító megválasztása esetében a község kötelezi magát, egy év lefolyása alatt megfelelőbb lakásról gondoskodni.

A megválasztott tanítótól megkivántatik az illyr és magyar nyelvekbeni tökéletes jártasság és állásának szeptember elejével történendő elfoglalása.

A tanképesítő okmányokkal szabályszerűleg felszerelt és bélyeggel ellátott folyamodványok a szántovai róm. kath. iskolaszékre címezve, nt. Láng Márton esperes-plébános urhoz Csataaljára (Bács m.) küldendők.

Szántován, 1885. július 9-én.

Grün Xav. Ferenc
plébános,
iskolaszéki elnök.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

SAVAN YUVIZHE

Édeskuty L.

Az 1884-ik évi elszállítás **1,500,000 palaczk.**

Zomborban kapható: Falcione Gusztáv, Heindlhofer Róbert, Hrabovszky és Sztrilich, Weidinger S. és Zs. és Nikolics I. uraknál.

hazánk egyik legzénsavdúsabb
kittünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló bántalmán. Alkalmában a víz mindazon köröknél kiváló figyelmezt. érdemmel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos főraktár
Ugyszintén kapható minden gyógyszerüzletben, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

m. kir. udv. szállítónál,
Budapesten.

1885

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

A FOLYÓ ÉVI ÖRSZÁGOS KIÁLLITÁS ALKALMÁBÓL

V. YÁCI KÖRÜT NO. BUDAPESTEN és YÁCI KÖRÜT 63.

SAJÁT KÜTÖN E CÉLRE ÁÉPÍTETT HELYSZÍNEIBEN, EGY RENDEKIVÜL DUSAN ELLÁTOTT

GAZDASÁGI GÉP-KIÁLLITÁST

RENDEZETT BE, melynek számos megtekintésre az érdeklődők tisztelettel meg-hívattak.

Eladó cséplő.

Egy teljesen jó karban lévő, 4 kereken szállítható, 6 fogatú járgány, cséplővel olcsón eladó. Tudakozódhatni Szemző Gyulánál Zomborban.

Bor-eladás.

Baranya megyében a bodolyai hegyen fekvő pincében kitünő minőségű 100 hektoliter fehér, vörös és siller bor eladó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos
Purmann Alajos
Zomborban.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. királyi járásbírótság 7683., 7682 és 7681. sz. végzése által Bohuer János brünni kereskedő cég javára Theodorovits S. zombori lakos ellen 299 frt, 150 frt és 50 frt tőke és ennek esedékessége napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 52 frt 10 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1250 frtra becsült 50 db fekete, barna és kék női téli kabátokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 4130/1885 sz. kiküldést rendelő végzés folytán, a helyszínelés, vagyis Zomborban, alperes üzletében leendő eszközésére 1885-ik évi július hó 24-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a veni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladadni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódsághon, 1885. évi július hó 3-án.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.